

Igor Smutok

Katedra Dawnej Historii Ukrainy i Nauk Pomocniczych Historii
Drohobyckiego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Iwana Franki

Родовий склад шляхти Перемишльської землі у XV–початку XVII ст.

Після входження Галичини до складу Польського королівства Казимир III та його наступники з метою закріпитися на новонабутих територіях формують лояльну соціальну базу серед вищих щаблів місцевого суспільства. Цілком імовірно, що Галичина в другій половині XIV ст. була краєм малозаселеним, до чого спрчинилися як військове суперництво між Литвою, Польщею, Угорщиною і Ордою за цей стратегічно важливий регіон, так і спустошливі епідемії 1340 – 50-х рр., які, на думку істориків-демографів, призвели до скорочення європейського населення від третини до половини його чисельності. Брак людських ресурсів та невисокий мобілізаційний потенціал тогочасних монархій, які не могли організувати й забезпечити масштабне цілеспрямоване переселення необхідної кількості людності, змушували владу добирати для оборони і управління краю різний люд.

Насамперед до складу місцевої еліти увійшли деякі боярські роди. Ймовірно, це було угруповання, котре у боротьбі за галицько-волинську спадщину орієнтувалося на польських П'ястів. Перемога останніх забезпечила їм входження до еліти Перемишльської землі та зумовила їхній високий соціальний статус і відповідне матеріальне становище серед місцевого нобілітету. Цілком закономірно, що частина з них вже за правління Казимира III підтвердили свої землевласницькі права, отримані, як виразно зазначено у деяких документах, за князювання Лева. Зокрема, у 1358 р. польський король підтвердив для Яцька Слонечка (родоначальника Прохницьких-Розбожських) права на села Розбож і Угерці у Перемишльському повіті¹,

---

¹ *Zbiór dokumentów małopolskich*, opr. I. Sułkowska-Kuraś i S. Kuraś [dalej: ZDM], t. IV, Wrocław etc. 1969, nr 958.

у 1361 р. подібне підтвердження отримав Дмитро, син Матвія Кадольфовича (родоначальник Боратинських, Боляновських, Дубковських), на Боратин і Добковичі², та Ходко Бибельський на Библо, Павковичі, Жасковичі, Комаровичі, Звровичі, Никловичі, Ворховичі³. Окрім Яцька Слонечка, Дмитра Матвійовича, Ходка Бибельського сюди також входили брати Гліб і Дершняк Дворсковичі (Сенновські, Кшечовські і Дершняки, Бажі), Іван Русин з синами Ходком, Петром, Осташком (Горайські, Чурили, Липські), Богданко Воютицький (Гроховські, Германовські, Ниховські) тощо. Всі вони творили окрему геральдичну групу «Корчак»⁴.

До шляхетського стану Перемишльської землі потрапляли також вихідці з нижчих щаблів давньоруського суспільства. Частина з них становили кістяк військово-служебної системи, яка своїм корінням сягала часів існування Галицько-Волинського князівства. Нова влада, вирішивши її зберегти (можливо, в дещо модифікованому вигляді), безумовно, поставила на службу не тільки її, а й людський потенціал, що її обслуговував. Саме з цього середовища вийшли, наприклад, Кульчицькі, серед предків яких джерела згадують Грицька Сметанку, королівського ловчого (1425 р.); Негребецькі, що виводяться від королівського конюха Заня та ще, загалом, чотири десятки шляхетських родів⁵.

Перемишльська шляхта упродовж другої половини XIV–початку XV ст. активно поповнювалася вихідцями з інших теренів з-поза меж Галицької Русі.

Основний міграційний потік йшов із заходу. Приєднання Галичини до Польщі відкривало шлях, в першу чергу, для вихідців із сусідніх Краківського, Сандомирського воєводств та інших куточків Польського королівства. Казимир III та його наступники, вочевидь, стимулювали таке переселення, роздаючи маєтності як своєму оточенню, так і вихідцям з нижчих щаблів польського нобілітету. Перші такі донації з'являються в 1350-х роках. Йдеться про надання Жешува з околицями для Яна Пакославця, родоначальника

² *Kodeks dyplomatyczny Malopolski*, opr. F. Piekosinski, t. III: 1333-1386, Krakow 1876, nr DCCXLIII.

³ *Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie* [dalej: AGZ], t. I, Lwów 1868, nr V.

⁴ Ю. П. Зазуляк, *Шляхта Руського воєводства у XV ст.*, Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. Рукопис, Львів 2004, с. 120-167.

⁵ С.С. Пашин, *Генеалогический комментарий к копиям грамот князя Льва Даниловича [w:] Исследования по русской истории: Сборник статей к 65-летию профессора И. Я. Фроянова*, Санкт Петербург 2001, с. 125–140; tenże, *Шляхетство позднесредневековой Польши: сословные критерии и пути нобилитации (на примере перемышльских конюхов XV-XVI вв.)*, [w:] *Европа на этапе от классического средневековья к новому времени*, Тюмень 1991, с. 40-47.

Жешувських (1354 р.) та не менш масштабне дарування Ланцута з околицями для руського старости Отти з Пільчі (точної дати видання привілею немає, напевно, це сталося за часів перебування Отти на уряді руського старости у 1351–1369 рр.)⁶. У період правління “володаря Русі” Владислава Опольського (1372–1378 рр.), за підрахунками А. Гілевича, було видано 8 надань – для прибульців з Польщі⁷. На відміну від казимирових надань, донації Опольського значно скромніші й отримували їх аж ніяк не можновладці.

Майже півстолітнє правління Владислава Ягайла (у 1387 р. він остаточно приєднав Галичину до Польщі) стало вирішальним у формуванні родового складу перемишльської шляхти. На це вказує хоча б той факт, що три десятки родів розпочинають свою історію з Ягайлових часів. Зокрема, перші відомості про Бойовських, Голабкевічів, Ожецьких, Журовських (з Малих Журовичів), Мжуровських, Пантеловських, Челятицьких (з Шоломуничів) припадають на 1390-ті роки; Дидятицьких, Коритків – на 1400-ті роки; Будків, Корав, Островських – на 1410-ті роки; Влодків, Дзялошів, Ковиницьких, Лисаковських Морав, Таргановських, Цешацьких (з Малого Цешатина) – на 1420-ті роки, Моравських, Ожеховських, Хвалів – на першу половину 1430-х років⁸.

Окремий міграційний потік формували вихідці із Сілезії. Їх поява в Галичині припадає на правління Владислава Опольського (1371–1378, 1386). Оточення князя, як зазначає Є. Сперка, складалося в основному із сілезького рицарства. Опинившись в Галичині, вони отримували земельну власність, що створювало передумови для їхнього вливання до місцевого нобілітету. Частина з них, справді, залишилася мешкати в Перемишльській землі після правління Владислава Опольського. До таких належали брати Гербурт і Фрідріх Фульштейни, котрі стали власниками 9 сіл з центром у Добромилі (Гербурти), та Регнольд і Нинотка, власники Новосільців і Порудна (Поруденські).

За правління Владислава Ягайла сілезці продовжували поповнювати персональний склад шляхетських землевласників Перемишльщини. На думку

⁶ E. Was, *Kilka uwag o działalności gospodarczej panów z Pilicy w XIV–XVI wieku*, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis”, *Studia Historica* III, Krakow 2004, s. 476-479; J. Kurtyka, *Osadnictwo średniowieczne. Początki osady i miasta*, [w:] *Dzieje Rzeszowa*, red. F. Kiryk, t. I, Rzeszów 1994, s. 97–166.

⁷ A. Gilewicz, *Stanowisko i działalność gospodarcza Władysława Opolczyka na Rusi w latach 1372–1378*, [w:] *Prace historyczne wydane ku uczczeniu 50-lecia Akademickiego Koła Historyków Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie*, Lwów 1929, s. 71.

⁸ С.С. Пашин, *Перемишльская шляхта второй половины XIV–начала XVI века: Историко-генеалогическое исследование*, Тюмень 2001, с. 65-67, 86, 115-116, 131.

Є. Сперки, саме на межі XIV–XV ст. з Сілезії до Галичини переселився Конрад Мюнстерберг, перемишльський воєвода (1397), родоначальник Кусеницьких та Птачек з сином Миколаєм, від яких виводиться однойменний рід Птачків, власників Янковичів коло Ярослава⁹.

Ціла група шляхетських родів походить від волохів, що мігрували з території Марамарощини та інших заселених ними земель. Першим шлях до місцевого нобілітету торував засновник родової спільноти Риботицьких-Буховських-Берестянських-Губицьких – Стефан, відомий з 1359 р., ймовірний нащадок молдавського воєводи Саса¹⁰. В наступні десятиліття до початку 1430-х років на території південніше Дністра, прилеглої до Карпат, осіло ще кілька родин волохів, які започаткували окремі шляхетські роди. Зокрема, волоський воєвода Джуржу у 1377 р. отримав від Владислава Ягайла Ступницю і Новошичі (Ступницькі, Новошицькі)¹¹; якийсь Климентій Драгомирович від того самого монарха у 1393 р. отримав с. Унятичі (Унятицькі)¹²; Шандро Волох, у 1400 р. став власником місцевості, де згодом виникли поселення Криниця і Кавсько (Криницькі)¹³; у 1431 р. значні незаселені території біля кордону з Угорщиною потрапили до рук Ванчі Волоха та його синів Іванка, Занка і Ходка (Турецькі, Яворські, Льницькі)¹⁴; сусідами власників Турки, Льника і Явори були Скольські, що виводилися від братів Іванка і Мика волохів, які у 1397 р. отримали право на заснування Сколього¹⁵.

Не бракувало серед перемишльської шляхти представників угорського нобілітету. З 1378 до 1386 рр. Галичина перебувала під безпосереднім управлінням угорської монархії. За 9 років панування остання не вдавалася до масової роздачі земель, однак серед тих кількох дарувань кінця 1370-х першої половини 1380-х років подибуємо угорців. Йдеться про братів Йоана, Владислава, Михайла, Андрія з Кіс Палугії Ліптовського комітату, котрі у 1385 р. отримали від королеви Марії чотири села у Перемишльському повіті¹⁶.

⁹ J. Sperka, *Poczatki osadnictwa rycerstwa slaskiego na Rusi Czerwonej*, „Княжа доба: історія і культура”, вип. 3, Львів 2010, с. 278–301; tenże, *Zarys migracji rycerstwa slaskiego na ziemie Rusi Koronnej w okresie hanowania Wladyslawa Jagielly*, „Княжа доба: історія і культура”, вип. 5, Львів, 2011, с. 225–226.

¹⁰ L. Wyroszek, *Ród Dragów-Sasów na Węgrzech i Rusi Halickiej*, [w:] *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*, t. XI (r. 1931/2), Kraków 1932, s. 31–32, 154.

¹¹ ZDM, t. IV, nr 1037.

¹² Тамже, nr 1592; *Matricularum Regni Poloniae Summaria*, [dalej: MRPS], t. V, vol. 2, wyd. J. Płocha, A. Rybarski, I. Sułkowska, Varsoviae 1961, nr 6980.

¹³ A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. 12, Warszawa, 1908, s. 374.

¹⁴ ZDM, t. VII, Wrocław etc. 1975, nr 2080.

¹⁵ F. Papee, *Skole i Tucholszczyzna*, „Przewodnik naukowy i literacki”, R. 18, nr 9, Lwów 1890, s. 1158.

¹⁶ K. Przyboś, *Fredrowie herbu Bończa domus antiqui moris virtutisque cultrix*, „Rocznik Polskiego

Таким чином, перемишльська шляхта в перші десятиліття польського (угорського) панування поповнювалася вихідцями з різних соціальних середовищ місцевого населення та переселенцями з різних регіонів, почасти доволі віддалених від Галичини. Найбільш інтенсивно поповнення місцевого нобілітету відбувалося з 1380-х років. На час введення польського права та невдовзі потому (друга половина 1430–1440-ві роки) персональний склад перемишльської шляхти загалом викристалізувався. В цей час шляхетське землеволодіння в Перемишльській землі розподілялося доволі нерівномірно між півтора сотнею власників. Їхній склад був наступним:

Балицькі: Ванько-Валентин (1439-1444) і сини Ян (1439), Петро (1444) (Баличі, Перемишльське вйтівство)¹⁷.

Баранецькі: Хоть (1437) (Баранчиці Малі)¹⁸.

Бибельські: Андрій (1436), Яцько (1437-1476), Сенько (1441-1469) (Нове місто, Комаровичі, Чроколовичі, Библо, Боршовичі, Грушатичі, Велюничі, Закуп, Передільниця, Губичі (Воля), Підгородисько, Новосільці, Жабокруки, Грабовниця (Созанська), Галчів, Буневичі, Блозів, Столбничі, Чешки, Сяночани, Клоковичі, Никловичі, Тишковичі, Ворховичі, Гверче, Гловачовець)¹⁹.

Білінські: Васько (1427), Миколай Слотило (1449) (Білина)²⁰.

Бірецькі: Юрій Матяшович (1447) (Бірча, Липа)²¹.

Бірецькі: брати: Іван-Івона (1437-1493) і Олександр-Анастасій (1427-1467); Недан (1437-1446), Данко (1446) (Бірча, Липа)²².

Біскупські: брати і сестри: Юрек (1436-42), Васько (1442), Настка (1442), Ганка (1442) (Біскупичі)²³.

Блажівські: брати: Василь, Ігнат Ходко й Янко Осерговичі (1425); Ян (1445) (Блажів)²⁴.

Бобжецький: Шимек (1437-1477), Васько (1437) (Бобрка)²⁵.

towarzystwa heraldycznego”, t. III (XIV), Warszawa 1997, s. 77.

¹⁷ AGZ, t. XIII, nr 222, 1074, 1120.

¹⁸ Tamże, nr 174, 225.

¹⁹ Tamże, nr 247, 357-359, 388, 1489.

²⁰ F. Piekosiński, *Jana Zamojskiego notaty heraldyczno-sfragistyczne*, [w:] *Studia, rozprawy i materiały z dziedziny historii polskiej i prawa polskiego*, Nr 7, Kraków 1907, nr 1191; AGZ, t. XIV, Lwów 1889, nr 1836, 1848-1849; Wł. Semkowicz, *Iscriptiones clenodiales. 4. Wywód szlachectwa Słocilów z r. 1449*, „Miesięcznik Heraldyczny”, nr 4, 1909, s. 49-50.

²¹ AGZ, t. XIII, nr 3438.

²² Tamże, nr 279, 525, 548, 1121.

²³ Tamże, nr 57, 59, 1759.

²⁴ ZDM, t. VII, nr 1979.

²⁵ AGZ, t. XIII, nr 177, 222-223, 481.

Бойовські: брати Петро Ота (1437-1442) і Миколай (1442–1470) (Бойовичі, Мочеради, Злотковичі, Гусаковичі (Гусаків)²⁶.

Болестрашицькі: Стецько (1436), Ходко (1418-1438), Іван (1442), Занко (1442), Василь (1442), Петро (1442), Машко (1442), Сенько (1442) (Болестрашиці, Княжичі, Малковичі (частина), Новосільці (частина)²⁷.

Болестрашицькі (Святополкові): Стефан (1446)²⁸.

Боратинські: Волчко (1410 - 1436) з синами: Дмитром (1442-1467), Глібом (1443), Андрієм (1443) (Боратин, Дубковичі, Стобно до 1447 р., Стобеничі до 1447 р., Боляновичі, Гориславичі, Туличовек, Чудновичі з 1438 р.)²⁹.

Боровські: Миколай (1448), (?)³⁰.

Боярські-Попелі: Ігнат (1427), Петро, Іван Шешники (1449) (Ролів, Бояри)³¹.

Братківські: Прокоп (1427), Йоан (1443-46) (Братковичі)³².

Будки: брати Миколай (1439-1464), Михайло (1442-1472), Будек (1442-1495) (Кідаловичі, Ярославське вїтївство)³³.

Ваповські: брати: Михайло (1425-1444), Ян (1442), Владислав (1436) (Ваповці, Радохонці, Уйковиці, Угречполе (до 1440)³⁴.

Вачовські: Іванко-Ян (1437-1478) (Вацовичі)³⁵.

Венцковські: Петро Намісникович (1436-1442), Добеслав (1449) (Венцковичі, Корничі)³⁶.

Вербогрижські: Ян Кобежинський (1437-1445) (Вербогрижі)³⁷.

Височанські: Верига з синами Семеном і Мацьком (1438); Гринь Верига (1437) (Сілець)³⁸.

Викоцькі: Ванько (1427), Костко (1436-1447), Іван Крусинка (1436-1447) (Викоти)³⁹.

²⁶ Tamże, nr 201, 833.

²⁷ Tamże, nr 73, 138-140, 355-356, 420, 1384.

²⁸ Tamże, nr 2702.

²⁹ Tamże, nr 3, 6, 68, 138-140, 583, 893-894, 1887.

³⁰ Tamże, nr 3625.

³¹ Tamże, nr 4063.

³² Tamże, nr 1963.

³³ Tamże, nr 1137, 1184.

³⁴ Tamże, nr 1, 32, 63, 65, 109, 884.

³⁵ Tamże, nr 475, 490.

³⁶ Tamże, nr 232-233, 332, 858, 878.

³⁷ Tamże, nr 241, 1557.

³⁸ Центральний державний історичний архів України у м. Львові, [dalej: ЦДІАУЛ], ф. 14, оп. 1, спр. 262, с. 29-30; AGZ, t. XIII, nr 731.

³⁹ Tamże, nr 468, 470, 785.

Влодки: Влодек зі Свенчиць (1423-1469) (Стебник, Модричі, Лішня)⁴⁰.

Волчишовські: Андрій (1427); Грицько (1427-36), Лазор (1437), Юшко (1437-1442) (Волчишовичі)⁴¹.

Воютицькі: Ян (1440) (Воютичі, Надиби, Великі Мокряни, Малі Мокряни)⁴².

Внучки: Миколай (1438-1439); Станіслав (1439) (Добаневичі (частина)⁴³.

Гарниші: Брати: Якуб (1448) (Бортятин)⁴⁴.

Гдашицькі: брати: Андрій Десяткович (1424-1467), Федько (1437-1450), Івашко (1447-1460) (Гдешичі, Білиці, Тамановичі, Ханьковичі, Жидово)⁴⁵.

Гербурти: Брати: Миклаш (1423-1439), Фрідріх (1436-1445), Гербурт (1413-1469) (Доброміль, Гродовичі, Ляшки, Смольниця, Стараява, Сушиця, Хирів, Хлипле, Сусідовичі)⁴⁶.

Голамбеки: брати: Павло Замаховський (1415-1448), Ян Лешньовський (1437-1460), Миколай Троецький (1436-1468) (Замахов, Натковичі (частина), Кашичі (з 1437), Стобно (з 1447), Стобеничі (з 1447)⁴⁷.

Голуховські: Ян (1417-1450) (Звенчиця, Бялобжеги, Роздвениця, Роздвеницька Воля)⁴⁸.

Гостиславські: Петро (1437-1447), Ванько (1447) (Гостиславичі)⁴⁹.

Гроховські: Петро (1417-1451), Ян (1436) (Гроховичі, Германовичі, Мальховичі, Берендевичі, Корманичі, Конюхи, Гвоздець (Воля), Даровичі (частина))⁵⁰.

Даровицькі: брати Оначко і Дронь (1438) (Даровичі)⁵¹.

Дершняки-Бажі: Ян (1421-1456), Михайло Сенько (1411-1450) (Дамбов, Медвежа, Великі Ожевичі, Малі Ожевичі, Рокитниця, Рокитницька Воля (з 1437), Лесківка, Білобоки)⁵².

Дзялоші: брати: Януш (1423), Петро (1436); сини Януша: Ян (1436), Георгій

---

⁴⁰ Tamże, nr 978-979.

⁴¹ Tamże, nr 48, 270, 306, 346, 457, 478.

⁴² Tamże, nr 1281, 1375.

⁴³ Tamże, nr 849, 1135.

⁴⁴ Tamże, nr 3582.

⁴⁵ Tamże, nr 80, 457, 473, 473, 480, 3289, 3290.

⁴⁶ Tamże, nr 2, 50-51, 62, 74, 106, 134, 208-209, 247, 348, 439, 479.

⁴⁷ Tamże, nr 52, 195, 446-447, 545.

⁴⁸ Tamże, nr 1209, 1414.

⁴⁹ Tamże, nr 162, 3223, 3266.

⁵⁰ Tamże, nr 34, 56, 102, 155, 194.

⁵¹ Tamże, nr 35, 886; ZDM, t. V, Wrocław-Warszawa-Kraków 1970, nr 1436.

⁵² AGZ, t. XIII, nr 178, 203, 258, 749.

(1436-1446) (Млодовичі, Корманичі (частина), Даровичі (частина))⁵³.

Дидятицькі: Станіслав (1436) (Дидятичі)⁵⁴.

Дмитровські: Альберт (1437); Ян (1444) (Дмитровичі)⁵⁵.

Добаневські: Яцько (1443), Клишко Малкович (1443), Анна (1443), Кузьма (1443) (Добаневичі (частина))⁵⁶.

Долуські: Ян (1441) (Стажов)⁵⁷.

Домагостинські: Бартош (1437-1446), Генрик (1437-1438) (Долгомостиська)⁵⁸.

Дрогойовські: Ян (1443) (Дрогойов, Дитятичі (третина з 1447))⁵⁹.

Дубровлянські: Ігнат (1444) (Дубровляни)⁶⁰.

Жешувські: Ян (1403-1443). (Місто Жешів з селами: Бзянка (до 1448), Виловия, Гумницька, Донатова Воля, Забежов (до 1440), Зачерне, Келяновка, Красне, Петрашовка (до поч. 1430-х), Лонка, Паликовка, Поветна, Пшибишовка, Рацлавовка (до 1437), Рудна, Руська Весь, Свинча, Свинецька Воля, Стара Нива (до 1446), Старомістя (до 1440), Стовирна, Строзов, Тополевка (до 1440), Трембовицьке, Ясеник(Ясінка))⁶¹.

Журовські з Великих Журовичів: брати Андрій (1420-1466) і Пехно (1420-1439) (Журовичі Великі)⁶².

Журовські з Малих Журовичів: Брати: Станіслав (1396-1436) і Мечислав (1396-1439); Машко (1436); Якуб (1442) (Журовичі Мали)⁶³.

Забежовські: брати: Климент Ільковський і Адальберт (1442); сини Климента: Миколай і Ян (1442) (Забежов з 1440 р.)⁶⁴.

Заблоцькі: Лень, Яцько Головачевич, Хоть, Георгій (1437) (Заболотці)⁶⁵.

Завензи: Миколай (1437-1469) (Ляшки)⁶⁶.

Замойські: Петро (1438) та його племінники: Петро (Пехно) (1437), Іванко

⁵³ Tamże, nr 34-35.

⁵⁴ Tamże, nr 96, 252.

⁵⁵ Tamże, nr 493.

⁵⁶ Tamże, nr 1891-1892, 1917, 1922, 1924.

⁵⁷ Tamże, nr 1501, 1636a.

⁵⁸ Tamże, nr 478, 1008, 1016.

⁵⁹ Tamże, nr 477, 521.

⁶⁰ Tamże, nr 2172.

⁶¹ Tamże, nr 333, 690.

⁶² Tamże, nr 160, 915.

⁶³ Tamże, nr 114, 481, 7146 1225.

⁶⁴ Tamże, nr 1416.

⁶⁵ Tamże, nr 547, 610, 631, 1038.

⁶⁶ Tamże, nr 472, 791.

(Ванько) (1437), Яцько (1436); Волчко (1437) (Замостя)⁶⁷.

Іванечпольські: Беняш (1427-1438) та його син Марциш (1438-1449) (Коритники, Іванечполе)⁶⁸.

Кальнофойські: Кузьма (1441), Олефірко (1441) (Кальнофости)⁶⁹.

Клеофаси: Марко з Яновиць Болеславський (1439-1462) (солтисівство у Пшибишувці до 1443, Млодовичі)⁷⁰.

Клоковські: Брати: Труш Забельович, Самсон, Ігнат (1446); Павло (1439 - 1446); брати: Генрик Андрій (1436), Миколай (1436-1471), Тома (1440-1466) (Клоковичі (частина))⁷¹.

Ковиницькі: Матей (1427-49), Павло (1439) (Баранчиці, Ковиничі)⁷².

Конецпольські: Ян Ташка, Пшедбор (Ранчина, Загір'я, Туліглови)⁷³.

Кміти: Петро і Ян Носек (Дроздовичі)⁷⁴.

Кокотки-Солецькі: Петро (1415-1447) з синами: Миколаєм (1441), Мартином (1439-1476), Петром (1441- 1447), Олександром (1441), Кристином-Дунком (1442-1472) (Солець, Новосельці)⁷⁵.

Конюшецькі: Миколай (1445-1482) (Конюшки, Загір'я (Борсуки))⁷⁶.

Копистинські: Хан (1438), Мал (1415-1443), Іван (1448) (Копистно)⁷⁷.

Корава: Марциш (1437-1477) (Михайловичі (частина), Слонське, Довге, Опари, Рапчиці)⁷⁸.

Коритки: брати: Ян (1436-1479) і Тома (1436-1440) (Почаєвичі, Гаї Верхні і Нижні, Рихтичі, Вороблевичі, Трускавець)⁷⁹.

Корманицькі (Насангвенович): Рамш (1431-1458) (Монастир до 1448 р.)⁸⁰.

Корналовські: брати: Грицько (1437) і Занко (1437) (Корналовичі)⁸¹.

Криницькі: брати: Шимко (1437-1462), Грицько (1436) (Криниця, Кавсько)⁸².

⁶⁷ Tamże, nr 108, 457, 506, 852.

⁶⁸ Tamże, nr 229, 300, 302, 391.

⁶⁹ Tamże, nr 1537.

⁷⁰ Tamże, nr 1180, 1607.

⁷¹ Tamże, nr 131, 206, 237, 292, 830, 984.

⁷² Tamże, nr 24, 502.

⁷³ Tamże, nr 905, 1267, 2459.

⁷⁴ Tamże, nr 29.

⁷⁵ Tamże, nr 202, 394, 493, 876, 1344-1345, 1381, 1644.

⁷⁶ Tamże, nr 2493.

⁷⁷ Tamże, nr 877, 1476, 1798.

⁷⁸ Tamże, nr 640, 2822.

⁷⁹ Tamże, nr 1346.

⁸⁰ Tamże, nr 171, 200.

⁸¹ Tamże, nr 457, 468, 526, 1053.

⁸² Tamże, nr 378, 1867, 1551, 2021, 2480.

Кропивницькі: Кузьма і Сидор (1447) (Кропивник (частина))⁸³.

Крукеницькі: брати: Петро (1428-1448), Миколай Рихлік (1433-1437) (Крукениці)⁸⁴.

Крушельницькі: Петро (1427), Міля (1445-1446) (Крушельниця)⁸⁵.

Кульматицькі: Петро (1437) (Кульматичі)⁸⁶.

Кульчицькі: Брати: Гриць Сметанка (1422-1437), Андрій (1425-1437) (Кульчиці)⁸⁷.

Кусеницькі: брати: Конрад (1415-1439), Фридерік (1415-1448), Георгій (1439) (Кусеничі, Челятичі (частина), Заболотці (частина), Батиці (частина), Вишатицьке солтство)⁸⁸.

Кшивецькі: Дерслав (1437) з синами: Ян Лаква (1437), Миколай (1437), Рафаїл (1437) (Кривча, Хижина, Купна, Кривецька Воля, Угречполе)⁸⁹.

Лентовенські: Васько (1437-1448); брати: Карп, Левко (1437); брати: Пшецлав, Ян, Миколай, Григорій, Станіслав (1436 - 1437) (Лентовня)⁹⁰.

Липницькі: Альберт Жарновецький (1436-1442) (Липники і Підліски з 1442)⁹¹.

Лисаковські: Ян (1420-1440) (Щитна, Павловосело, Монастир)⁹².

Літинські: Дробиш (1446) (Літиня)⁹³.

Лучицькі: брати Микош і Георгій з Ланкора (1437) (Лучиці)⁹⁴.

Любенецькі: Георгій (1439) (Любенень)⁹⁵.

Лютковські: Ян (1447) з племінниками: Яцьком (1446-1478), Петром (1436) (Лютков)⁹⁶.

Мамайовичі: брати: Будзивой (1420-1464), Юрій (1436), Петро Карась (1436) (Любень, Грушовичі (частина), Дуньковичі)⁹⁷.

Матвеї: Матвій з Седлиська (1437) (Селище (Седлиська))⁹⁸.

⁸³ Tamże, nr 3171.

⁸⁴ Tamże, nr 23, 81, 102-103, 207.

⁸⁵ Tamże, nr 2520, 2549, 2668.

⁸⁶ Tamże, nr 495.

⁸⁷ Tamże, nr 457.

⁸⁸ Tamże, nr 194, 345, 353, 784, 1020, 1031, 1187.

⁸⁹ Tamże, nr 1, 119, 236.

⁹⁰ Tamże, nr 111, 122, 152, 154, 172, 180, 344, 658, 680.

⁹¹ Tamże, nr 149, 325, 2689.

⁹² Tamże, nr 23, 146, 171.

⁹³ Tamże, nr 1887.

⁹⁴ Tamże, nr 478, 819.

⁹⁵ Tamże, nr 1182.

⁹⁶ Tamże, nr 109, 150.

⁹⁷ Tamże, nr 26-28, 30, 58, 175, 184, 199, 478, 856.

⁹⁸ Tamże, nr 481.

Мельновські: Юрко (1437-1443), Костко (1439) (Мельнів (частина))⁹⁹.

Мжуровські: брати: Ян (1417-1446) і Петро (1437); син Яна: Миколай (1437) (Рудники, Рудоловичі, Стрільчиці, Бистийовичі, Туліглови, Венцковичі, Венгерка, Рожнятів, Заріччя)¹⁰⁰.

Михайловські: Федорко (1427-1465) (Михайлевичі (частина))¹⁰¹.

Мишлятицькі: брати: Ян (1437), Лясота (1437), Петро (1442), Марко (1442), Зброжко (1442) (Мишлятичі)¹⁰².

Морава: Януш (1429-1446) (Тапин, Лежайське вїтївство)¹⁰³.

Моравські: Марциш Войцеховський (1432) з синами: Марцишом (1447-1483), Яном (1440-1489) (Моравсько, Ловце)¹⁰⁴.

Накловські: Бартольд Ожок (1397-1442) (Накло)¹⁰⁵.

Накївські: Будек з Загожа (1410-1438) і син Ян (1446-1460) (Натковичі (частина), Мальковичі)¹⁰⁶.

Негребецькі: Андрій (1436); Занько, королївський конюх (1442) (Негрибка (частина))¹⁰⁷.

Новоселецькі: Павло, Андрій, Тетяна (1438) (Новосельці Великі)¹⁰⁸.

Новоселецькі: Павло Безнич (1436); брати: Миколай і Шимон (1446) (Новосельці Малі)¹⁰⁹.

Одровонжі: Добеслав (1409-1433) з синами: Петром (1396-1450), Яном (1450), Миколаєм (1428), Павлом (1445-1478), Добеславом (1429) (Самбірське староство; Жиравиця, Бишковичі, Вербогрижі, Луньовичі, Пяновичі)¹¹⁰.

Ожеховські: брати: Миколай (1423-1447) і Ян (1436-1456) (Орїховці)¹¹¹.

Ожецькі-Дунїковські-Купятицькі: брати: Генрик (1427-1458), Франциск (1423-1451), Беняш (1427-1460) (Орсько, Дуньковичі, Купятичі, Даровичі з 1448 р.)¹¹².

⁹⁹ Tamże, nr 302, 982.

¹⁰⁰ Tamże, nr 4, 6, 23, 42, 52, 82, 102, 188-190, 192-193, 197, 248.

¹⁰¹ Tamże, nr 29, 839.

¹⁰² Tamże, nr 478.

¹⁰³ Tamże, nr 160, 1426.

¹⁰⁴ Tamże, nr 155, 708, 1426.

¹⁰⁵ Tamże, nr 4767.

¹⁰⁶ Tamże, nr 102.

¹⁰⁷ Tamże, nr 73; ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 286, с. 42.

¹⁰⁸ AGZ, t. XIII, nr 887.

¹⁰⁹ Tamże, nr 73.

¹¹⁰ Tamże, nr 226.

¹¹¹ Tamże, nr 150, 185, 187, 240, 1276.

¹¹² Tamże, nr 4, 55, 156, 194, 197, 285, 486-487, 620, 1112.

Ортинські: Дмитро (1427-1457) (Ортиничі)¹¹³.

Островські: Рафаїл (1437) (Острів)¹¹⁴.

Пакошські: брати: Пашко (1443-1449), Грицько (1444-1449), Іван (1427-1449) (Пакошь)¹¹⁵.

Пантеловські: Спитко (1397-1436), з синами: Яном (1440), Андрієм (1437-1439), Миколаєм Шершнем (1438), Томою (1438), Мацеєм (1438-1444) (Лопушка Велика, Кашиці до 1437 р., Пантеловичі, Бухарів, Радиминське солтисівство з 1437 р.)¹¹⁶.

Пацлавські: брати: Іванко, Семен (1447) (Пацлав)¹¹⁷.

Пелки: Пелка (1437) (Чешки)¹¹⁸.

Передільницькі: Іван, князь (1440) (Передільниця)¹¹⁹.

Пйотрашовські: Миколай (1436) (Пйотрашовка, Рацлавовка з 1437 р., Стара Нива з 1446 р.)¹²⁰.

Підлесецькі: Адам Шаловський (1437) (Підліски, Липники)¹²¹.

Пілецькі: Ян (1436-1476) (Місто Тичин з селами: Бяла, Блендова, Борек Старий і Новий, Бжежовка, Будзівой, Хмельник, Драбінянка, Германова, Кельнарова, Любень, Люториж, Матишовка, Седлиська, Слоціна, Страшидле, Залісся, Зажече; міста Ланцут і Канчуга з селами: Альбігова, Гаць, Глухов, Гадле, Гандзльовка, Гусов, Йорданова Воля, Косіна, Крачкова, Кжеменіца, Малява, Маркова Воля, Острів, Рогозно, Сідлечка, Сетеш, Соніна, Святославівська Воля, Волиця, Висока; Сосниця, Сяте, Душовці)¹²².

Попелі: Тиш (1439), Дмитро (1439), Гринь (1439). Трухан (1439) (Попелі)¹²³.

Поруденські: брати: Мацей (1436), Нербота (1440); Миколай Мильчицький (1423–1437) (Порудно, Мильчиці, Рокитницька Воля (до 1437); Бунів)¹²⁴.

Праковські: Яшко (1436-1437) (Праковці)¹²⁵.

¹¹³ Tamże, nr 64; O. Halecki, *Z Jana Zamoyskiego inwentarza Archiwum Koronnego. Materiały do dziejów Rusi i Litwy w XV wieku*, „Archiwum Komisji Historycznej”, t. XIII, cz. 1, Kraków 1919, s. 185.

¹¹⁴ AGZ, t. XIII, nr 181, 215, 391.

¹¹⁵ Tamże, nr 80 2025, 2218, 3689.

¹¹⁶ Tamże, nr 39-40, 46, 144-148, 968.

¹¹⁷ Tamże, nr 3295.

¹¹⁸ Tamże, nr 457.

¹¹⁹ Tamże, nr 1362, 1489.

¹²⁰ Tamże, nr 42, 76.

¹²¹ Tamże, nr 379.

¹²² Tamże, nr 41, 372, 441-443.

¹²³ Tamże, nr 1117, 1119, 1640.

¹²⁴ Tamże, nr 21, 214, 484-486, 496, 1254.

¹²⁵ Tamże, nr 39, 102, 149.

Прохницькі: брати: Петро (1422-1460), Олександр (1421-1464), Яцько-Ян (1421-1483) (Прохник, Туличів, Хожів, Тишова, Гавловичі, Розбож, Чудовичі (половина з 1438), Туличовек (частина), Реплін, Проснове, Угорці-Венгерка, Ворховичі з 1441 р., Никловичі з 1441 р.)¹²⁶.

Птачки: Миколай (1400–1451) з синами: Петром (1436) і Сигізмундом (1442) (Янковичі, Частковичі)¹²⁷.

Радиницькі: Олесько (1427-1437), Глібко (1437) (Радиничі)¹²⁸.

Риботицькі: брати: Станко (1415) і Радко (1415-1440); сини Станка: Іван (1425-1458), Юрій (1424-1460), Васько Станіслав (1425-1468), Олександр (1425-1476); сини Радка: Яшко (1442), Ігнатко (1442), Федько (1442-1447), Андрій (1440-1446), Мірча (1440-6142), Миклаш (1440) (Риботичі, Сирокосці, Угольники, Буховичі, Тухольковичі, Берестяни, Підмостя, Дмошичі, Ваньковичі, Губичі, Грушів, Станія)¹²⁹.

Ритаровські: Станко (1437), Дробіш (1437); Лютко з Гловчина (1437) (Ритаровичі)¹³⁰.

Рогозинські: Лацко (1437–1444) (Рогізно, Викоти (частина)¹³¹.

Роственські: Андрій (1437) (Роство)¹³².

Санницькі: Дробіш з синами: Леньком, Іваном, Грицьком (1449) (Санники)¹³³.

Сенновські: Сенько-Ян (1423–1448) (Сеннів, Жуклин, Кшечовичі, Гневновичі, Калеників, Моравиці, Мальнів, Сарни, Соколя, Милятин)¹³⁴.

Скольські: Миколай (1439), Ходець (1444) (Сколе)¹³⁵.

Сливицькі: брати: Павло (1436) і Янота (1445) (Сливиця)¹³⁶.

Стадницькі: Миколай (1437–1450) (Борчиці, Пакош, Радиничі, Острожець, Конюшки, Містичі, Ятвяги, Корничі, Озомля)¹³⁷.

Ступницькі: брати: Іван (1436), Грицько (1443) (Ступниця, Новошичі; Висоцьке)¹³⁸.

¹²⁶ ZDM, t. II, Wrocław 1963, nr 480; AGZ, t. XIII, nr 4, 5, 115-116, 170, 235, 286-288, 458-467, 489.

¹²⁷ Тамże, nr 4, 44, 204, 248, 1022.

¹²⁸ Тамże, nr 434.

¹²⁹ Тамże, nr 32-33, 113, 132, 218, 265, 275, 457, 874-875, 1108, 1182, 1190, 1259-1261, 1329, 1501, 1502, 1765, 1966, 2017, 2018, 2022.

¹³⁰ Тамże, nr 169, 211, 216, 273, 474, 577-578, 781.

¹³¹ Тамże, nr 478.

¹³² Тамże, nr 310, 1016.

¹³³ Тамże, nr 3887.

¹³⁴ Тамże, nr 1, 39, 172.

¹³⁵ Тамże, nr 1141, 2292.

¹³⁶ Тамże, nr 55, 285.

¹³⁷ Тамże, nr 458, 1362, 1874, 2689, 2897.

¹³⁸ Тамże, nr 21, 54, 1868.

Таргановські: Ян Маркушович (1437); Миколай (1443–1444) (Торгановичі, солтисівство у Стрілковичах)¹³⁹.

Тисаровські: Мешко (1439), Стефан Лацка (1447) (Тисарів)¹⁴⁰.

Тишковські: Грицько Черневич (1437), Оліфер Черневич (1442–1472) (Тишковичі)¹⁴¹.

Тополевські: Миколай Жарновецький (1440–1454) (Тополевка або Воля Забежоська з 1440 р.)¹⁴².

Турецькі-Яворські-Ільницькі: Ванчо з синами Ходком, Іванком і Занком (1431–1444) (Турка)¹⁴³.

Турські: Миколай Сестронець (1437) (Угерці)¹⁴⁴.

Тустанівські: брати: Пилип-Лацко (1437), Ілько (1437), Іван (1438), Яцько (1438), Машко (1447), Грицько (1447) (Тустановичі, Улично, Борислав, Клодниця, Довголука, Монастир, Кропивник (частина)¹⁴⁵.

Тщеньські: брати: Ольджих (1427 – 1466), Ян (1427–1439), Ярош (1446) (Тщенець)¹⁴⁶.

Унятицькі: Костко (1427–1437), Демко (1443), Сенько (1444) (Унятичі)¹⁴⁷.

Урозькі (Уруські): Костко (1437) (Уріж)¹⁴⁸.

Фредри: Фредро (1423–1452) з синами Андрієм і Фрідріхом (1437) (Плешовичі, Поповичі, Пачковичі, Новосельці Великі з 1438 р., Любень з 1444 р.)¹⁴⁹.

Хавловицькі: Юрек, Лазор, Маш, Іван (1436–1438); Петро, Васько, Олехно, Ганко (1438) (Хавловичі)¹⁵⁰.

Хвалі: Хваль (1436) (Пелнятичі)¹⁵¹.

Хлопецькі: Станіслав Матутчович (1436) (Хлопчиці)¹⁵².

Хлопіцькі: Машко (1427–1437) з сином Станком (1443–1473) (Хлопіце)¹⁵³.

¹³⁹ Tamże, nr 382.

¹⁴⁰ Tamże, nr 1125, 3155.

¹⁴¹ Tamże, nr 513, 1602.

¹⁴² Tamże, nr 76-77, 1415.

¹⁴³ ZDM, t. VII, nr 2080.

¹⁴⁴ AGZ, t. XIII, nr 493.

¹⁴⁵ Tamże, nr 475, 805, 812, 817, 3116.

¹⁴⁶ Tamże, nr 997.

¹⁴⁷ Tamże, nr 483, 693, 2023, 2235.

¹⁴⁸ Tamże, nr 483.

¹⁴⁹ Tamże, nr 7, 53, 55, 56, 197, 212, 214, 388.

¹⁵⁰ Tamże, nr 900.

¹⁵¹ Tamże, nr 40, 146, 224.

¹⁵² Tamże, nr 34, 55.

¹⁵³ Tamże, nr 68, 70, 171, 200, 1392.

Ходновські: Йосип (1427), Сенько (1436), Стецько (1427–1441); Сенько (1436) (Ходновичі)¹⁵⁴.

Холовські/Рокшицькі: Михайло Варчаба (1436–1450) з племінником Яном (1436–1461) (Рокшичі, Мельнів (частина), Холовичі, Кречкова Воля)¹⁵⁵.

Цешацькі (Цешатин Великий): Рамш (1436) та його сини: Рамш (1442–1475), Андрій-Генрик (1442–1474), Петро (1442) (Цешатин, Жеплин (частина))¹⁵⁶.

Цешацькі: Мацей Кахна (1423) з синами: Якубом (1440–1460), Олексієм (1437–1447) (Цешатин, Оженсько (частина))¹⁵⁷.

Челятицькі: Миколай (1400–1441), Станіслав (1404–1437) (Шоломоничі)¹⁵⁸.

Чемешовські: Сандек (1437–1443) (Чемеровці)¹⁵⁹.

Чишовські: Станко (1437), Іван (1437 – 1450), Радко (1440–1441), Ігнат (1437–1449) (Чишовичі)¹⁶⁰.

Чурили: Андрій (1436–1447) (Стоянці, Рогозно, Туліглови, Ротків, Крулина, Дмитровичі, Конюшки, Кульматичі, Властків, Шамичі, Гуйковичі, Хмельник, Рудоловичі)¹⁶¹.

Шашоровицькі: Миколай Куля (1437–1439) (Шашоровичі)¹⁶².

Шептицькі: Сенько Шепетич (1437) (Шептичі)¹⁶³.

Ярославські: Спитек (1434) із синами: Рафаїлом (1441), Яном (1441), Спитком (1442) (Міста: Ярослав, Переворськ. Села: Муніна, Тучапи, Остів, Пелкinya, Кругель, Варстки, Вежбна, Лежахов, Рудава Воля, Ласки, Ляс(Ліс), Шовське, Висоцьке, Вонтлин, Нелепковці, Коженина, Собячин, Любина, Тивуня, Довче, Засяне, Глембоке, Гродзисько)¹⁶⁴.

Яскманицькі: Ян Примус (1436–1444), Ян Зброжек (1444) (Яскманичі)¹⁶⁵.

Довершують поданий перелік роди, про які не маємо жодних відомостей періоду 1430-40-х років, однак їхнє існування не викликає сумнівів. До таких,

---

¹⁵⁴ Tamże, nr 45, 430, 513.

¹⁵⁵ Tamże, nr 45, 46, 61, 64, 84.

¹⁵⁶ O. Halecki, *Z Jana Zamoyskiego...*, s. 186; AGZ, t. XIII, nr 1853.

¹⁵⁷ AGZ, t. XIII, nr 753, 1437-1438.

¹⁵⁸ Tamże, nr 43, 52, 402-404, 438.

¹⁵⁹ Tamże, nr 493.

¹⁶⁰ Tamże, nr 324, 363, 457, 885, 1255.

¹⁶¹ Tamże, nr 48, 195, 334.

¹⁶² Tamże, nr 527, 1007.

¹⁶³ Tamże, nr 562.

¹⁶⁴ Tamże, nr 155, 441, 758, 786, 967, 1426.

¹⁶⁵ Tamże, nr 151, 156.

зокрема, належать Винницькі¹⁶⁶, Гординські¹⁶⁷, Корчинські¹⁶⁸, Монастирські¹⁶⁹, Підгородецькі¹⁷⁰, Радилівські¹⁷¹, Созанські¹⁷², Терлецькі¹⁷³. Їхня генеалогія прослідковується з другої половини XV ст., але виводяться вони від осіб, відомих з кінця XIV–початку XV ст., а у випадку з Гординськими – початку XIII ст.

Окрему групу становить шляхта, осіла на вїтївствах-солтїсївствах та князївствах у селах нїмецького та волоського права. В першїй половинї XV ст. на територїї Перемишльської землї у приватних, королївських, церковних маєтностях нараховувалося бїльше нїж пївсотнї вїтївств й з

¹⁶⁶ У 1377 р. якийсь Петро Винницький вїдпродав млин волоському воеводї Джурджу зї Ступницї; у 1430 р. Рад з Винникїв отримав привїлей на князївство у с. Лукавиця. Бїльш-менш регулярнї вїдомостї про Винницьких з'являються щойно з 1491 р. (ZDM, t. IV, nr 1037; AGZ, t. XVIII, Lwów 1903, nr 2133).

¹⁶⁷ Гординські вважаються нащадками Степана Лїзди, якому Лев Данилович на початку XIV ст. надав у Самбїрській волостї села Гординю і Дорожїв. Вїдповїдний князївський лист зберїгся у виглядї копїї у пїдтверджувальному привїлеї Сїгїзмунда Августа вїд 8 сїчня 1557 р. Серед дослідникїв цей документ викликає найменше пїдозр й бїльшїстю зараховується до автентичних. Натомїсть генеалогїя роду прослідковується щойно з 1479 р. (М. Грушевський, *Чи маємо автентичнї грамоти кн. Льва? Критично-їсторична розвїдка*, [w:] „Записки Наукового товариства іменї Шевченка”, t. 45, Львїв 1902, с. 3-4; О. Купчинський, *Акти та документи Галицько-Волинського князївства XIII-першїй половини XIV столїть. Дослїдження. Тексти*, Львїв 2004, с. 697-705, 883-884. AGZ, t. XVIII, nr 1180).

¹⁶⁸ На з'їздї руської шляхти 1427 р., що присягала Владиславу Ягаїлу, серед присутнїх згадується Стефан Корчинський. Наступна згадка власникїв Корчина датується 1465 р. (О. Halecki, *Z Jana Zamoyskiego...*, s. 191; AGZ, t. XIII, nr 2778, 5603, 5604).

¹⁶⁹ 4 листопада 1424, Владислав Ягаїло надав Петровї і Иванковї з Марковиць пустку Монастир над рїкою Черхавою та дозволив закласти село на ленному правї. Наступна згадка про Монастирських датується 1508 р. (ZDM, t. VII, nr 1973; *Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym*, opr. A. Jabłonowski, [w:] *Źródła dziejowe*, t. XVIII, cz. 2, Warszawa 1903, s. 115).

¹⁷⁰ У 1391 р. Владислав Ягаїло надав якомусь Чулї, Ивановї та їншому Ивановї Савитичу 10 дворїщ в с. Пїдгородище. У 1427 р. Тодор з Пїдгородцїв брав участь у з'їздї руської шляхти. Наступнї вїдомостї про Пїдгородецьких датуються 1465 р. (ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 286, с. 53; О. Halecki, *Z Jana Zamoyskiego...*, s. 192; AGZ, t. XIII, nr 6860).

¹⁷¹ 25 серпня 1375 р. Владислав Опольський, галицький князь, дарував Вроцлаву село Угерцї, Радилівичї і Корналовичї. Натомїсть родовїд Радилівських прослідковується щойно з 1465 р. (ZDM, t. IV, nr 1026; AGZ, t. XIII, nr 5583).

¹⁷² 7 грудня 1392 року Спитко з Мельштина, господар Самбїрщини, надав своєму дяковї Сеньковї монастир Созань в замїну за село Яриловичї, якї увїйшли до складу мїста Нового Самбора. Наступна згадка про Созанських припадає на 1427 та 1478 рр. (ZDM, t. IV, nr 1102; О. Купчинський, *Акти та документи Галицько-Волинського князївства...*, s. 797-801; О. Halecki, *Z Jana Zamoyskiego...*, s. 187; AGZ, t. XVIII, nr 1106).

¹⁷³ 28 квітня 1415 р. Владислав Ягаїло, польський король, пїдтвердив права священника Михайла на село Терло, яким його попередникї володїли з руських часїв. Наступна згадка про власникїв Терла датується 1463 р. (О. Купчинський, *Акти та документи Галицько-Волинського князївства...*, s. 811-812; AGZ, t. XIII, nr 5259).

десяток князівств. Відомості про їхніх посесорів вкрай скупі, оскільки вони не підлягали юрисдикції гродського і земського судів. Не дивно, що лишень частина з них згадується в перемишльських актах 1430-40-х рр. Таким чином, на сьогодні відомі імена трьох десятків вїтїв-солтїсїв та одного князя, про яких можна стверджувати напевне, що це були особи шляхетського походження. Їхня родова приналежність в абсолютній більшості випадків залишається нез'ясованою, так само як і інформація про їхніх нащадків. Отже, в даному випадку маємо справу не з родами, а з окремими родинами та особами (див. таблицю № 1).

Таблиця № 1. Посесори вїтївств-солтїсївств і князївств шляхетського походження (1430–1440-ві роки).

	осїдок	солтїс	власники	Статус осадника	джерело
1.	Макова	Влашин (1438-1446)	королївська	князь	AGZ, t. XIII, nr 846
2.	Бїсковичї	Миколай Кословський	Миколай Оглендовський	солтїс	AGZ, t. XIII, nr 1006, 1141
3.	Бложїв	Михайло (1437)	шляхетська	Солтїс	AGZ, t. XIII, nr 493
4.	Угречполе	Миколай Стречон (1437)	шляхетська	Солтїс	AGZ, t. XIII, nr 493
5.	Хавловичї	Андрїй (1440)	?	солтїс	AGZ, t. XIII, nr 1246
6.	Радимно	Андрїй (1437)	?	солтїс	AGZ, t. XIII, nr 553
7.	Чаплї	Миколай (1439-1447)	Гербурти	солтїс	AGZ, t. XIII, nr 493
8.	Липники	Марциш з Вечної (1437-1443)	Фредри	солтїс	AGZ, t. XIII, nr 478, 1633
9.	Поповичї	Михайло (1448)	Фредри	солтїс	AGZ, t. XIII, nr 3659
10.	Никловичї	Станїслав Врона	Бибельські	солтїс	AGZ, t. XIII, nr 160, 217, 251
11.	Хожов	Миколай Глучимост (1437)	Прохницькї	солтїс	AGZ, t. XIII, nr 372, 493, 782
12.	Старий Самбїр	Георгїй (1436)	королївська	вїт	AGZ, t. XIII, nr 21

13.	Мостиська	Петро Цебровський (1437)	королівська	війт	AGZ, t. XIII, nr 587
14.	Вишня	Миколай Панаш (1436)	королівська	війт	AGZ, t. XIII, nr 43, 1039
15.	Стара Сіль	Стецько Тарнавський (1436)	королівська	війт	AGZ, t. XIII, nr 8-20
16.	Пшибишовка	Марко (1443)	Жевуські	солтис	AGZ, t. XIII, nr 2128
17.	Микуличі	Януш (1437), Миколай (1442), Андрей (1448),	Пілецькі	слуги	AGZ, t. XIII, nr 742
18.	Косина	Миколай з Раковиц (1436-1447)	Пілецькі	солтис	AGZ, t. XIII, nr 126
19.	Малява	Павло Славенецький (1443-1462)	Пілецькі	солтис	AGZ, t. XIII, nr 3827
20.	Хвалігова	Петро (1442)	Пілецькі	солтис	AGZ, t. XIII, nr 1818
21.	Тичин	Никло (1447)	Пілецькі	солтис	AGZ, t. XIII, nr 3481
22.	Гедлярова	Ян Шеканий (1440- 1448)	Ярославські	солтис	AGZ, t. XIII, nr 1426
23.	Розбуж	Павло Райський (1437)	Ярославські	солтис	AGZ, t. XIII, nr 717
24.	Муніна	Фаліслав (1442)	Ярославські	солтис	AGZ, t. XIII, nr 1832, 3843
25.	Рожнятів	Ольбрахт (1440)	Мжуровські	солтис	AGZ, t. XIII, nr 1583
26.	Свободна	Павло (1441-1444)	Прохницькі	солтис	AGZ, t. XIII, nr 2257
27.	Валява	Петро (1437)	Пер. владика	солтис	AGZ, t. XIII, nr 493

Таким чином в 1430-40-х роках перемишльська шляхта представлена двома сотнями родин.

Друга половина XV ст. позначена певними змінами у родовому складі шляхти Перемишльської землі.

Зокрема, упродовж кількох десятиліть чи то вигасли, чи то мігрували 35 родин. Принаймні, будь-які згадки про них в перемишльських гродських і земських актах зникають. (див. Таблицю № 2).

Таблиця № 2. Роди, що вибули зі складу шляхетських землевласників Перемишльської землі упродовж 15 ст.

Роди	остання згадка	роди	остання згадка
Новосельські (Новосельці Великі)	1438	Пйотрашовські	1472
Вербогрижські	1432	Чемешовські	1472
Радиницькі	1437	Боратинські	1475
Даровицькі	1438	Домагостинські	1475
Хавловицькі	1438	Морава	1477
Ходновські	1441	Біскупські	1478
Волчишовські	1442	Лютковські	1478
Добаневські	1443	Дмитровські	1479
Крукеницькі	1445	Лентовенські	1482
Дидятицькі	1446	Цешацькі (Цешатин Великий)	1483
Викотівські	1447	Корави	1484
Кульматицькі	1447	Підлесецькі	1487
Болестрашицькі	1448	Бойовські	1490
Пакошські	1449	Матвеї	1493
Іванечпольські	1449	Гарниші	1495
Дзялоші	1457	Бірецькі	1495
Оженські	1460	Конецьпольські	1496
Накловські	1464	Мамайовичі	1498
Журовські (Великі Журовичі)	1466		

Джерела: AGZ, t. XIII, XVII, XVII, XIX.

Наявні втрати з лихвою компенсувалися за рахунок появи нових родів. Обставини, за яких це відбувалося, були наступними: частина з них переселилася з сусідніх земель та воєводств, набувши на Перемишльщині маєтності та поріднившись з місцевою шляхтою. Ймовірно, в такий спосіб тут опинилися: Славські (вперше згадуються в 1458 р.)¹⁷⁴, Хмелецькі (1460)¹⁷⁵,

¹⁷⁴ AGZ, t. XIII, nr 4413.

¹⁷⁵ Tamże, nr 4618.

Боболі (1460)¹⁷⁶, Терновські (1469)¹⁷⁷, Боровські (1475)¹⁷⁸, Броніші (1480)¹⁷⁹, Крисовські (1466)¹⁸⁰, Маковенські (1499)¹⁸¹, Скорути (1490)¹⁸².

Кілька родів з'явилося в результаті дарувань королівських земель у довічне володіння, остання хвиля котрих припала на часи правління Казимира Ягеллончика. Так, у 1460 р. Андрій Одровонж надав сокольнику Станіславу три з половиною лана у с. Ваневичі Самбірського повіту. Станіслав, відомий ще як Шкода (Шкодка), став засновником однойменного роду Шкодів¹⁸³. Співвласником та сучасником Станіслава був Василь Дриневиц, від якого виводяться Семаші Дриневиці¹⁸⁴. Припускаємо, що так само в середині – другій половині 15 ст. котрийсь з монархів або його старост надали Івану, званому Голубець, село Семигинів у Стрийському повіті¹⁸⁵, Луцьким Жидовичам – с. Луку в Самбірському повіті¹⁸⁶, а предкам Височанських, Турянських, Комарницьких – розлогі пустки в Самбірському повіті, де на кінець XV ст. виникли сс. Висоцьке Верхнє, Комарники, Тур'є, Жупане¹⁸⁷.

¹⁷⁶ Tamże, nr 4635, 4895.

¹⁷⁷ L. Wyroszek, *Ród Dragów-Sasów*, s. 68; С. Пашин, *Самборские шляхтичи волошского происхождения во второй половине XIV–начале XVI века*, [w:] *Материалы научной конференции, посвященной 100-летию со дня рождения проф. П. И. Рощевского*, Тюмень 2003, s. 27-28.

¹⁷⁸ AGZ, t. XIX, Lwów 1906, nr 146.

¹⁷⁹ Tamże, t. XVIII, nr 1442.

¹⁸⁰ Tamże, t. XIII, nr 6139.

¹⁸¹ Tamże, s. 396.

¹⁸² Tamże, t. XVII, Lwów 1901, nr 2306.

¹⁸³ *Sumariusz Metryky Koronnej*, pod red. W. Krawczuka, seria nowa t. 2, Kraków 2001, nr 254; AGZ, t. XVIII, nr 1931; 3465; MRPS, t. IV, vol. 3, wyd. T. Wierzbowski, Varsoviae 1915, nr 19500; ЦДІАУЛ, ф. 146 оп. 1. спр. 7, с. 184; спр. 9, с. 494, 839; спр. 17, с. 408; спр. 24, с. 751; спр. 28, с. 101.

¹⁸⁴ 15 жовтня 1521 р. Сигізмунд I підтвердив право Семаша Дриньовича на земельну частку у с. Ваневичах, надану його батькові Василю Дриньовичу королем Казимиром. Текст казимирового привілею не зберігся і його зміст невідомий (MRPS, t. IV, vol. 1, wyd. T. Wierzbowski, Varsoviae 1910, nr 3925).

¹⁸⁵ L. Wyroszek, *Ród Dragów-Sasów...*, s. 73.

¹⁸⁶ AGZ, t. XV, Lwów 1891, n 112; ЦДІАУЛ, ф. 14, оп. 1, спр. 76, с. 922-924.

¹⁸⁷ Надавчі акти на маєтності для Комарницьких, Височанських та Турецьких не збереглися. Вони загинули під час пожежі у Самборі в результаті турецького нападу на Галичину у 1498 р. В 1505 р. польський король Олександр, враховуючи вказані обставини та спираючись на свідчення спеціально скликаної для з'ясування справи комісії, затвердив їхні права. Таким чином, коли і ким вони були видані, залишається таємницею. Доволі пізня поява власників Комарників, Висоцького Верхнього і Турйого в перемишльських актах (з 1470-х років) дозволяє припустити, що це відбулося за правління Казимира Ягеллончика. (*Katalog dokumentów pergamentowych Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie*, cz. 1, Wrocław-Warszawa-Kraków 1966, nr 131).

Колонізація та заснування сіл на волоському і німецькому праві та перманентна ротація посесорів солтисівств-князівств у вже існуючих поселеннях з-поміж іншого так само спричинилася до появи кількох шляхетських родин, до середини XV ст. невідомих. Таким чином, з 1467 р. маємо перші відомості про Конрада (1467–1497), князя й одночасно крайника з с. Брилинців у Перемишльському старостві, родоначальника Брилинських¹⁸⁸. Його сучасником був князь у Стороні та Ісаєх Самбірського староства Федір Татомир (1468–1479)¹⁸⁹. З початку 1460-х років з'являються перші відомості про солтисів з Нежатичів, котрі входили до переворських маєтків Пілецьких¹⁹⁰. У 1470-х роках до Перемишльської землі з Куявії переселяється Томаш з Осечек. У Переворзькому повіті він набув солтиство у Гродзиську, а в середині 1490-х років став власником Дембова. Його нащадки відомі як Дембовські або Томашовичі¹⁹¹. З 1473 р. розпочинається історія с. Студзяної, осадженої на німецькому праві в переворських маєтностях Ярославських-Тарновських, та солтисів Студзенських, що виводяться від якогось Миколая невідомого походження¹⁹². Так само солтисами у селах Вижба і Павловосело, що належали Ярославським-Тарновським, були Станіслав Хойтко та його син Стибор, відомі з 1464 р.¹⁹³

Однак, найбільш масово нові роди з'явилися в результаті виокремлення від вже існуючих одного або кілька відгалужень, які, прибравши собі нові прізвища (прізвищеві назви), виступають в документах цілком самостійно. Цей процес захопив 17 сімей й призвів до відгалуження від них 26 нових родів. Зокрема, це були:

Боратинські: Боратинські, Дубковські, Боляновські (у 1448 р. Андрій син Волчка Боратинського після поділу маєтку отримав Дубковичі та став родоначальником Дубковських. Його племінник Дмитро Мишка (1471–1511) успадкував від батька Боляновичі, від нього виводяться Боляновські)¹⁹⁴.

¹⁸⁸ І. Смуток, *Походження Брилинських (у справі шляхетства Арсенія Брилинського, перемишльського владика, 1586-1591 рр.)*, „Генеалогічна записки”, Вип. X (нової серії IV), Львів 2012, s. 1-3.

¹⁸⁹ AGZ, t. XVIII, nr 203, 245, 630, 1084, 1902, 2445, 4073, 4354.

¹⁹⁰ Tamże, t. XIII, nr 4419; t. XVII, nr 1290; t. XIX, nr 291-292.

¹⁹¹ С. С. Пашин, *Перемишльская шляхта*, Тюмень 2001, с. 46-47.

¹⁹² AGZ, t. VII, Lwów 1878, nr 66; t. XVII, s. 349; t. XVIII, nr 2713; ЦДІАУЛ, ф. 12, оп. 1, спр. 11, с. 6, 123, 183, 625; ф. 14, оп. 1, спр. 8, с. 553; спр. 12, с. 200, 347, 589.

¹⁹³ AGZ, t. VII, nr 66; t. XIII, nr 5368; t. XIX, nr 25, 613-615, 630, 701, 721-722, 786-787.

¹⁹⁴ А. Boniecki, *Herbarz polski*, t. 2, Warszawa, 1900, s. 20; t. 3, Warszawa, 1901, s. 252; С.С. Пашин, *Перемишльская шляхта...*, с. 25-27.

Голаббеки: Замеховські, Лешньовські, Троєцькі (трое синів Голаббека із Замехова розподілили у 1437 р. батьківський спадок та започаткували кожен окрему родову гілку: Павло – Замеховських, Ян – Лешньовських, Миколай – Троєцьких)¹⁹⁵.

Гроховські: Гроховські, Германовські, Ниховські (з п'ятьох синів перемишльського земського судді Петра Гроховського, двоє – Ян і Януш, отримавши Германовичі і Ниховичі, стали, відповідно, родоначальниками Германовських і Ниховських)¹⁹⁶.

Дершняки: Дершняки і Бажі (виводяться від Сенька Миколая Бажі та його брата Івана Дершняка, котрі жили в першій половині XV ст.)¹⁹⁷.

Кусеницькі: Кусеницькі, Рамулти, Челятицькі (у 1437 р. сини Конрада Кусеницького розподілили маєток та започаткували, окрім основної родової лінії, ще дві: Миколай – Челятицьких, а Юрій – Рамултів)¹⁹⁸.

Любенецькі: Любенецькі і Заплатинські (королівське село Заплатин у Стрийському повіті Любенецькі отримали за часів Владислава II Варненчика. Відомі у XVI–XVIII ст. Заплатинські виводяться, напевне, від Петра та Михна Любенецьких)¹⁹⁹.

Мжуровські: Мжуровські і Бистрийовські (Бистрийовські виводяться від перемишльського войського Яна Мжуровського (1454–1463)²⁰⁰.

Моравські: Моравські і Ловецькі (як два окремі роди сформувалися після сімейного розподілу маєтків у 1464 р. між синами Марциша, власника Моравського і Ловце)²⁰¹.

Ожецькі: Ожецькі, Дуніковські, Купятицькі (у 1460-х роках сини Генрика з Орська, перемишльського земського судді, розподілили батьківський спадок. Адам отримав Дуньковичі й став родоначальником Дуніковських;

¹⁹⁵ A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. 14, Warszawa 1911, s. 117; С.С. Пашин, *Перемишльська шляхта...*, s. 71-72.

¹⁹⁶ A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. 7, Warszawa 1904, s. 76-77; С.С. Пашин, *Перемишльська шляхта...*, s. 32-33.

¹⁹⁷ A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. 1, Warszawa 1899, s. 126; t. 4, s. 262-263; С.С. Пашин, *Перемишльська шляхта...*, s. 17-19.

¹⁹⁸ A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. 3, Warszawa 1900, s. 352; t. 13, Warszawa 1911, s. 274; С.С. Пашин, *Перемишльська шляхта...*, s. 55, 75. AGZ, t. XVIII, nr 612, 971, 1303, 1539, 1825, 2563, 2781, 3780, 3781; MRPS, t. 4, v. 2, wyd. T. Wierzbowski, nr 9318.

¹⁹⁹ AGZ, t. XVIII, nr 612, 971, 1303, 1539, 1825, 2563, 2781, 3780, 3781; MRPS, t. 4, v. 2, wyd. T. Wierzbowski, nr 9318.

²⁰⁰ С.С. Пашин, *Перемишльська шляхта...*, s. 52-53.

²⁰¹ A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. 16, Warszawa 1913, s. 37-38; t. 13, Warszawa 1911, s. 274; С.С. Пашин, *Перемишльська шляхта...*, s. 46.

Якубу припали Куп'ятичі, його нащадки відомі як Куп'ятицькі; Беджих продовжив лінію Ожецьких)²⁰².

Пантеловські: Пантеловські і Лопушські (Лопушські виводяться від старшого сина Спитка з Пантеловичів Яна, який у 1436 р. успадкував Лопушку)²⁰³.

Прохницькі: Прохницькі і Розборські (родоначальником Розборських був один з синів Костка Слонечковича, власника Прохника та околиць, Яцько Ян (1421–1483)²⁰⁴.

Риботицькі: Риботицькі, Буховські, Бжестянські, Губицькі (виокремлення від Риботицьких ще трьох гілок відбувалося у кілька етапів. У 1410–20-х роках відбулося розмежування родинного маєтку між братами Радком і Станком. Від Радка беруть початок Бжестянські. На середину XV ст. припадає виокремлення Буховських і Губицьких, котрі виводяться від синів Станка – Івана Буховського (1425–1458) і Олександра Губицького (1425–1476)²⁰⁵.

Сенновські: Сенновські та Кшечовські (рід Кшечовських започаткував один з синів Сенька Сенновського – Михайло. Згідно розподілу 1449 р. між братами він отримав Кшечовиці і Сарни)²⁰⁶.

Турецькі: Турецькі, Яворські, Ільницькі (рід Ільницьких започаткував котрийсь з синів Ванчі Волоха – чи то Ходко, чи то Іванко. Виокремлення Турецьких та Яворських відбулося наприкінці XV ст. за життя наступних поколінь внука Ванчі – Васька Яворського та правнука Дмитра Турецького)²⁰⁷.

Тустанівські: Тустанівські, Бориславські, Клодницькі (родоначальником Бориславських був Грицько Тустанівський, відомий з 1460 р. Його старший брат Пилип Лацко отримав з батьківського спадку Клодницю, від нього виводяться Клодницькі)²⁰⁸.

²⁰² A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. 5, Warszawa 1902, s. 85-86; J. Dunikowski, *O rodzie Świerczków na Rusi w wieku XV i początkach rodziny Dunikowskich*, „Miesięcznik Heraldyczny”, nr 9, 1931, s. 202-210; nr 10, 1931, s. 217-231; С. С. Пашин, *Перемышльская шляхта...*, s. 103.

²⁰³ A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. 15, Warszawa 1912, s. 395; С. С. Пашин, *Перемышльская шляхта...*, s. 47.

²⁰⁴ Тамże, s. 20-25.

²⁰⁵ L. Wyroszek, *Ród Dragów-Sasów...*, s. 31-38; С. С. Пашин, *Перемышльская шляхта...*, s. 105-107.

²⁰⁶ Тамże, s. 13-17.

²⁰⁷ І. Смуток, *Початки роду Яворських, Турецьких, Ільницьких (XV–XVI ст.)*, „Генеалогічні записки Українського геральдичного товариства”, Вип. V, Львів 2006, s. 55-64.

²⁰⁸ AGZ, t. XIII, nr 475, 812, 978, 1503, 1504, 1562, 1943, 2003, 2004, 2005, 3116, 4555, 4557, 4770, 4826, 4846; L. Wyroszek, *Ród Dragów-Sasów...*, s. 60-65.

Братківські-Дубровлянські (обставини формування роду Дубровлянських з'ясувати важко. Перші власники Дубровлян відомі з 1440-х років. У XVI ст. одкремі з Дубровлянських йменуються як “Dubrowlansky als Brakowsky”)²⁰⁹.

Можливо, до цієї групи слід зарахувати Турянських – Комарницьких – Височанських.

***

Упродовж XVI ст. серед перемишльської шляхти відбуваються на перший погляд непомітні, але суттєві зміни. Існуючий ще в попередні століття поділ на католиків і православних набирає виразних соціально-культурних ознак. Шляхетська корпорація Перемишльської землі фактично розпадається на дві групи: з одного боку – католицькі роди, відносно заможні, задіяні в активному суспільно-політичному і громадському житті, з високим рівнем освіченості, з іншого боку – православні роди, скупчені в своїх осідках переважно на території Самбірщини, Дрогобиччини і Стрийщини, малоземельні, що за своїм культурно-побутовим рівнем не надто різнилися від заможного селянства. Не дивно, що наявні відмінності позначилися й на векторі демографічного розвитку обидвох конфесійних груп. Це в однаковій мірі стосується як природнього руху населення, так і міграційних процесів.

Родовий склад католицької шляхти продовжував зазнавати суттєвих змін. Так за період 1500-1600 рр. вигасло до півсотні родів, відомих з попереднього XVI ст. (див. Таблицю № 3).

Таблиця № 3. Роди, що вибули зі складу шляхетських землевласників Перемишльської землі упродовж 16 ст.

П/п	Роди	Остання згадка	П/п	Роди	Остання згадка
1.	Пйотрашовські	1502	27.	Жешувські	1545
2.	Мишлятицькі	1503	28.	Одровонжі	1545
3.	Крисовські	1504	29.	Боратинські-Боляновські	1547
4.	Крукеницькі (з Хиньова)	1504	30.	Боровські	1548
5.	Ланкорські	1509	31.	Бобжецькі	1549
6.	Нежацькі	1509	32.	Янковські	1553
7.	Тополевські	1508	33.	Шкоди	1556

²⁰⁹ AGZ, t. XIII, nr 2172. ЦДІАУЛ, ф. 14, оп. 1, спр. 267, с. 519-524.

8.	Лопушські	1511	34.	Броніші	1558
9.	Пантельовські	1513	35.	Микулицькі	1559
10.	Куп'ятицькі	1515	36.	Мельнівські	1559
11.	Клоковські	1517	37.	Вачевські	1565
12.	Воютицькі	1519	38.	Бибельські	1565
13.	Ожецькі	1519	39.	Тценські	1566
14.	Сеновські	1520	40.	Сливницькі	1566
15.	Журовські (Малі Журовичі)	1521	41.	Лучицькі	1569
16.	Мжуровські	1521	42.	Маковенські	1569
17.	Челятицькі (з Шоломиничів)	1521	43.	Роственські	1572
18.	Ярославські	1521	44.	Цешацькі (з Малого Цешатина)	1575
19.	Венцковські	1524	45.	Сливницькі (з Пеничиців)	1583
20.	Кшивецькі	1526	46.	Дембовські	1584
21.	Холовські	1527	47.	Корманицькі	1592
22.	Чишовські	1528	48.	Птачки	1595
23.	Конюшецькі	1536	49.	Челятицькі	1595
24.	Кокотки Солецькі	1540	50.	Риботицькі-Волосецькі	1596
25.	Турські	1540	51.	Бажі	1597
26.	Славські	1542	52.		

Джерело: ЦДДАУЛ, ф. 12, оп. 1, спр. 6-13; ф. 13, оп. 1, спр. 289-317; ф. 14, оп. 1, спр. 6-70.

Втім, кількість католицьких шляхетських родів не скоротилася, а навпаки, зросла за рахунок появи нових. Конкретні обставини появи на згаданій території кожного з таких родів були різними, але загалом вони зводилися до кількох факторів: набуття маєтку, шлюбні зв'язки з місцевими родинами, адміністративно-господарська і військова служба в якості клієнта при котрійсь із магнатських родин. Окремі з них вкорінювалися настільки, що змінювали прізвище, й ставали родоначальниками нових родів, наприклад, Ян Войцеховський – започаткував рід Балицьких з Войцехова, Якуб з Сеціна – Красицьких, Станіслав Страка – Ожецьких, Миколай Пшеперовський – Рудоловських, Миколай Зубрський-Чайківський – Опарських, Якуб Помяновський – Слонських, Миколай Краснопольський – одне з відгалужень

Боратинських, Олехно Стибор з Плоского - Добаневських тощо.

Загалом, упродовж XVI ст. перемишльська шляхта поповнилася вихідцями з таких родів:

Балицькі з Войцехова з Краківського воєводства. Нащадки Гелени Балицької (1498-1511) і Яна Войцеховського (1511-1524). Власники с. Баличі²¹⁰.

Блонські Станчики. Ян (1547-1601), його сини: Павло і Станіслав (1597-1603). Власники вїтївства в Острові (1575), частки у с. Ловце (1597)²¹¹.

Богуцькі з Равського повіту. Матей, перемишльський війський (1545-1546) і земський суддя (1546-1560); Альберт, перемишльський війський (1551-1568), Павло (1591-1594), Лука (1585-1603). Власники Биличів²¹².

Бочковські. Ян (1573) з синами Петром (1585-1592) і Яном (1585-1592). Власники Волчишовичів, Дидятичів, Воцанців, Ворховичів, Саничів, частини Кальнофосів (1585-1592)²¹³.

Броньовські із Сандомирського воєводства. Мартин (1530-1550), власник Гавловичів; Станіслав, перемишльський хорунжий (1546-1551) і конюший (1554-1580), власник Завадки; Себастьян, перемишльський конюший (1577-1584); Мартин, Еразм, Петро, сини Самсона, власники Кашиців (1578-1593); Станіслав і Миколай, сини Станіслава, власники Воцанців, Ворховичів, Саничів (1571)²¹⁴.

Воєводи із Серадзького вєводства. Брати Нікодем (1540-1582), Йоан (1535-1542), Йосиф (1543-1552), Єронім (1542), Бальгазар (1553), Ахаций (1554) та їхні нащадки. Посесори вїтївства у с. Лукавець (1550-ті рр.), власники частини Слонського, Опарів, Довгого, Рапчиців (з 1580-х рр.)²¹⁵.

²¹⁰ Тамże, ф. 12, оп. 1, спр. 12, с. 869; ф. 14, оп. 1, спр. 6, с. 250-251, 288; спр. 7, с. 103, 555, 496, 510, 546, 555; спр. 8, с. 483, 507, 609; спр. 9, с. 431, 626, 741; спр. 13, с. 83, 204; спр. 14, с. 85, 436, 653, 750; спр. 17, с. 98, 145, 580; спр. 24, с. 9, 27, 765; спр. 32, с. 587; спр. 166, с. 169; спр. 167, с. 118; спр. 170, с. 839; спр. 171, с. 337; спр. 173, с. 346; спр. 174, с. 83; спр. 178, с. 495; спр. 279, с. 1171; спр. 280, с. 23; спр. 297, с. 1434; спр. 305, с. 217.

²¹¹ Тамże, ф. 12, оп. 1, спр. 10, с. 209; спр. 12, с. 295; ф. 14, оп. 1, спр. 172, с. 312; спр. 176, с. 385; спр. 178, с. 14, 29.

²¹² *Urządnicy województwa Ruskiego XIV-XVIII wieku*, opr. Kazimierz Przyboś, [w:] *Urządnicy Dawnej Rzeczypospolitej XII-XVIII wieku*, t. III. *Ziemia Ruskie*, zesz. 1, Wrocław etc. 1987, s. 310.

²¹³ ЦДДАУЛ, ф. 12, оп. 1, спр. 50, с. 1870-1872; ф. 14, оп. 1, спр. 166, с. 45; спр. 167, с. 15; спр. 293, с. 894; спр. 296, с. 119.

²¹⁴ Тамże, ф. 12, оп. 1, спр. 6, с. 591, 596; спр. 7, с. 133, 701; спр. 9, с. 540; спр. 11, с. 394, 430, 449, 508; спр. 12, с. 86, 279, 374, 725, 998; ф. 13, оп. 1, спр. 50, с. 1351; спр. 296, с. 354; ф. 14, оп. 1, спр. 9, с. 794; спр. 14, с. 182, 234, 275, 294; спр. 28, с. 499; спр. 167, с. 205, 510; спр. 170, с. 971; спр. 178, с. 256; *Urządnicy...*, s. 313.

²¹⁵ ЦДДАУЛ, ф. 12, оп. 1, спр. 9, с. 265, 674-675; спр. 10, с. 462; спр. 12, с. 35, 156, 207, 251, 488, 494, 565, 672, 1053; ф. 14, оп. 1, спр. 166, с. 29, 56, 383; спр. 166, с. 29, 56, 383; спр. 167, с. 86; спр. 168,

Вояковські. Станіслав (1540); Лаврентій, перемишльський земський суддя (1543-1546); Каспер (1576-1591). Власники Ржепліна, частини Розбожа, Чудовичів, Частковичів²¹⁶.

Гинеки з Краківського воєводства. Йоан (1513), Адам (1539-1545), Йоан (1569-1590). Власники частини Мільчиців²¹⁷.

Добаневські з Плоского. Олехно Стибор, перемишльський ловчий (1523-1526) та його нащадки. Власники Добаневичів (з 1523 р.)²¹⁸.

Домарацькі із Сандомирського воєводства. Брати Петро (1515-1540), Андрій (1512-1531), Рафаель (1522-1557) та їхні нащадки. Власники часток у Крамаровці (з 1515 р.), Журовичах (з 1522 р.), Моравському (з 1540 р.), Янковичах (з 1583 р.), Прошньові (1557 р.)²¹⁹.

Жолтовські. Миколай (1540-1548); Мартин, прохницький плебан (1560); Тома, перемишльський земський коморник (1590), Павло (1583-1594); Миколай, перемишльський земський коморник (1597)²²⁰.

Збієвські з Брест-Куявського воєводства. Лаврентій (1570), з синами Станіславом (1590-1602) і Венцеславом (1590-1617). Власники частини Ваневичів, успадкованої від Шкодків (з 1570 р.)²²¹.

Земницькі. Фелікс (1535-1559), Андрій (1563). Власники Микулинців, вйтівства у Тринчі (1530-60-ті рр.)²²².

Канські. Климент (1527), Станіслав (1549-1559), Матей (1585-1597). Власники частини Мишлятичів²²³.

с. 543, 891, 1079; спр. 178, с. 255, 277, 533; спр. 305, с. 620.

²¹⁶ Тамże, ф. 12, оп. 1, спр. 7, с. 298, 571; спр. 9, с. 463, 526, 570, 775; спр. 10, с. 430; спр. 11, с. 716-717, 768, 770; спр. 12, с. 155, 166, 240; ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 205, 733; спр. 166, с. 9, 109, 271; спр. 167, с. 159, 201; спр. 168, с. 681; спр. 171, с. 156; спр. 172, с. 114; спр. 179, с. 662, 712.

²¹⁷ Тамże, ф. 13, оп. 1, спр. 5, с. 29; ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 72, 601, 737; спр. 24, с. 647; спр. 167, с. 227, 386.

²¹⁸ Тамże, ф. 14, оп. 1, спр. 7, с. 653; спр. 8, с. 434, 443, 568, 571; спр. 9, с. 356; спр. 13, с. 178; спр. 32, с. 295; спр. 167, с. 221; спр. 172, с. 19; спр. 175, с. 50; спр. 178, с. 149, 315, 451; спр. 179, с. 656; спр. 279, с. 331; спр. 295, с. 79; спр. 299, с. 135; спр. 305, с. 583, 585.

²¹⁹ Тамże, ф. 12, оп. 1, спр. 6, с. 345; спр. 10, с. 677; спр. 11, с. 87, 213, 361-362, 739; спр. 12, с. 129, 181, 206, 215, 447, 662; ф. 14, оп. 1, спр. 170, с. 1081; спр. 172, с. 152; спр. 173, с. 379; спр. 178, с. 510; спр. 179, с. 809.

²²⁰ Тамże, ф. 12, оп. 1, спр. 9, с. 714; спр. 12, с. 749; ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 151, 1167; спр. 166, с. 7, 222, 298; спр. 167, с. 68, 79, 121, 349; спр. 168, с. 791, 859, 1081; спр. 171, с. 315; спр. 172, с. 107.

²²¹ Тамże, ф. 13, оп. 1, спр. 66, с. 320, 854; спр. 67, с. 1202, 1523; спр. 311, с. 121; ф. 14, оп. 1, спр. 172, с. 93; спр. 176, с. 535; спр. 294, с. 779; спр. 297, с. 10.

²²² Тамże, ф. 12, оп. 1, спр. 6, с. 860; спр. 11, с. 732; спр. 7, с. 134; спр. 12, с. 204, 214, 260, 400, 634, 725, 860, 862, 885, 1026; ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 816; 1535; спр. 24, с. 808.

²²³ Тамże, ф. 13, оп. 1, спр. 25, с. 323; спр. 50, с. 1734; ф. 14, оп. 1, спр. 8, с. 641; спр. 17, с. 951; спр. 166, с. 88; спр. 171, с. 29; спр. 1726 с. 135.

Красицькі з Сеціна у Добжинецькій землі. Сини і внуки Якоба Сецінського (1525-1550) і Барбари Оріховської, власниці Красиці. Власники Красиці (з 1520-х рр.), Грушатичів, Звровичів та частини Нового Міста Библа (з середини 1560-х рр.); Мельньова, Сливниць, Гроховців, Коритників, Тарнавців (з 1570-1580-х рр.)²²⁴.

Краснопольські-Боратинські. Ян Краснопольський (1515) і Анна Боратинська та їхні нащадки. Власники Сирокосців (з 1530-х рр.)²²⁵.

Кунати з Львівської землі. Адам (1544). Мартин (1568), Валентин, (1580), Єфстахій і Андріан – сини Адама (1593-1606). Власники частини Тустанович (з 1580 р.), частини Слонського (з 1593 р.), Конюшків і Загір'я (з 1598 р.)²²⁶.

Лички з Риглиці. Вітус (1516-1544), Миколай (1561), Мартин і Рафаель (1576-1598) Власники вїтївства у Вишатичах (перша половина 16 ст.), Максимовичах, Луньовичах, Бісковичах (1580-1590-ті рр.)²²⁷.

Лютославські. Станіслав (1545); Альберт, перемишльський бургграфій (1572), підстароста (1583), мечник; Ярема, син Альберта; Станіслав, син Яна (1593). Власники Гнойниці і Гнойницької Волі²²⁸.

Найдаковські. Бартоломей (1551) та його сини Бернард (1590-1594) і Мартин (1590-1598). Власники часток у Попелях і Котові²²⁹.

Несмерські з Краківського воевдства. Петро (1517), Станіслав (1533), Йоан і Єронім (1536-1544), Валентин 1580-1598). Посесори вїтївства у Гродзиську (1517-1530) і Високій (1544), власники частини Тамановичів (1580)²³⁰.

²²⁴ Тамже, ф. 14, оп. 1, спр. 9, с. 491; спр. 14, с. 98, 162, 166, 408, 598, 734, 980, 1081; спр. 24, с. 78, 113, 183, 192, 485, 857; спр. 28, с. 386; спр. 32, с. 802; спр. 168, с. 983; спр. 174, с. 27; спр. 281, с. 462; спр. 300, с. 189; Н. Kotarski, *Krasicki Stanisław (ok. 1540-1602)* [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, t. XV, Wrocław-Warszawa-Kraków 1970, s. 158–159; Polska XVI wieku, s. 15.

²²⁵ ЦДІАУЛ, ф. 12, оп. 1, спр. 12, с. 732; ф. 14, оп. 1, спр. 8, с. 86, 419, 500, 510, 512, 518, 545, 586; спр. 9, с. 300, 302, 305; спр. 12, с. 189, 270; спр. 13, с. 102; спр. 14, с. 17, 432, 1090; спр. 17, с. 475-476; спр. 24, с. 171; спр. 166, с. 237; спр. 167, с. 165; спр. 169, с. 15-16.

²²⁶ Тамже, ф. 13, оп. 1, спр. 296, с. 827; ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 653; спр. 24, с. 425; спр. 166, с. 87, 92, 169; спр. 167, с. 23; спр. 168, с. 1074, 1078; спр. 170, с. 1016; спр. 178, с. 8, 277, 363; спр. 299, с. 174, 494.

²²⁷ Тамже, ф. 12, оп. 1, спр. 9, с. 448; спр. 10, с. 944; спр. 12, с. 820; ф. 14, оп. 1, спр. 5, с. 664; ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 656; спр. 9, с. 769; спр. 170, с. 894; спр. 293, с. 27; спр. 296, с. 517, 976; спр. 297, с. 288, 1000, 1258.

²²⁸ Тамже, ф. 12, оп. 1, спр. 9, с. 456; спр. 10, с. 623; спр. 12, с. 266; ф. 14, оп. 1, спр. 24, с. 591; спр. 28, с. 582; спр. 32, с. 798; спр. 167, с. 253; спр. 168, с. 748; спр. 171, с. 196; спр. 294, с. 118; спр. 296, с. 795; спр. 305, с. 996-997.

²²⁹ Тамже, ф. 12, оп. 1, спр. 12, с. 428; ф. 14, оп. 1, спр. 167, с. 34; спр. 171, с. 237; спр. 173, с. 431; спр. 178, с. 41.

²³⁰ Тамже, ф. 12, оп. 1, спр. 6, с. 182; спр. 11, с. 407, 600; спр. 12, с. 186; ф. 13, оп. 1, спр. 296, с. 324; ф. 14, оп. 1, спр. 171, с. 662; спр. 296, с. 1473; спр. 299, с. 17; спр. 305, с. 27.

Ожецькі Страки з Львівської землі. Подружжя Станіслав Страка (1523-1554) і Марта Ожецька та їхні нащадки. Власники частини Великого Орська²³¹.

Опарські. Подружжя Миколай Зубрський-Чайківський (1520) і Софія Корава та їхні нащадки. Власники часток у Слонському, Опарях, Рапчицях, Довгому²³².

Пеньонжеки. Миколай (1518-1537), Ян (1536-1550), Ян – перемишльський підстолій (1585-1592). Власники Гавловичів, Йодловки, Тулічова, Хожова, частини Розбожа, Свободної, Тимовичів (з середини XVI ст.)²³³.

Пудловські. Ян (1515-1531), Станіслав і Матей (1556-1568), Тома (1585-1603). Власники Мокрян і Шашоровичів (з 1531 р.)²³⁴.

П'ясецькі. Миколай (1556), Ян (1556-1582), Себастьян (1592), Станіслав і Криштоф, сини Яна (1595); Валентин і Альберт (1595). Власники частини Янковичів (з 1556 р.) і Кідаловичів (1595 р.)²³⁵.

Рембертовські. Ян (1547-1556), власник Коньова; брати: Альберт (1584-1598), власник частки у Хлопчицях і Волянцях та Франциск (1580-1606), Лука (1590-1603)²³⁶.

Рудоловські. Миколай Пшеперовський (1515) та його нащадки. Власники Рудоловичів²³⁷.

²³¹ Tamże, ф. 12, оп. 1, спр. 11, с. 403; ф. 13, оп. 1, спр. 25, с. 1622; спр. 28, с. 150, 153-154; спр. 63, с. 393; спр. 66, с. 40; ф. 14, оп. 1, спр. 12, с. 332; спр. 13, с. 321, 131, 321; спр. 14, с. 32; спр. 17, с. 210; спр. 24, с. 185, 653; спр. 166, с. 16-17, 23; спр. 170, с. 739, 850, 863, 874; спр. 171, с. 358; спр. 178, с. 377, 521; спр. 179, с. 664; спр. 282, с. 447; спр. 285, с. 330; спр. 299, с. 143-144, 166, 386; спр. 300, с. 59, 280; спр. 305, с. 113.

²³² Tamże, ф. 12, оп. 1, спр. 8, с. 675; ф. 14, оп. 1, спр. 9, с. 221, 464-465; спр. 12, с. 488, 529; спр. 13, с. 293, 334, 364; спр. 14, с. 20, 155, 453, 518, 681, 1024; спр. 17, с. 7, 147, 485; спр. 24, с. 1070; спр. 28, с. 155; спр. 32, с. 590; спр. 166, с. 474; спр. 167, с. 13, 23; спр. 168, с. 999; спр. 169, с. 97; спр. 170, с. 532; спр. 172, с. 160; спр. 175, с. 110, 188; спр. 179, с. 1001; спр. 279, с. 310; спр. 281, с. 977; спр. 282, с. 30, 109, 246; спр. 297, с. 24, 69; спр. 299, с. 240, 815; спр. 300, с. 78, 86, 1116, 1125, 1218; спр. 305, с. 550, 734.

²³³ Tamże, ф. 12, оп. 1, спр. 11, с. 664, 712, 741; спр. 12, с. 559, 718; ф. 13, оп. 1, спр. 25, с. 406; ф. 14, оп. 1, спр. 8, с. 294; спр. 167, с. 24; спр. 171, с. 557; спр. 172, с. 167; спр. 178, с. 461; спр. 179, с. 713; спр. 305, с. 861; Polska XVI wielu, s. 12.

²³⁴ ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 5, с. 267; ф. 14, оп. 1, спр. 9, с. 916; спр. 17, с. 55; спр. 28, с. 462; спр. 166, с. 91, 108; спр. 297, с. 1042; спр. 299, с. 151.

²³⁵ Tamże, ф. 12, оп. 1, спр. 10, с. 612; спр. 12, с. 576, 584, 595; ф. 14, оп. 1, спр. 166, с. 425; спр. 168, с. 819; спр. 169, с. 238; спр. 171, с. 512, 531, 601; спр. 178, с. 352; спр. 179, с. 654, 656, 743; спр. 305, с. 1205.

²³⁶ Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 50, с. 52; спр. 296, с. 58; ф. 14, оп. 1, спр. 17, с. 508, 579; спр. 24, с. 743; спр. 167, с. 333; спр. 168, с. 1001; спр. 171, с. 106; спр. 299, с. 17; спр. 178, с. 188; спр. 305, с. 305, 799.

²³⁷ Tamże, ф. 12, оп. 1, спр. 7, с. 271, 737; спр. 9, с. 45, 156, 241; спр. 10, с. 492, 611; спр. 11, с. 59, 66,

Святки. Йоан (1536-1540), Миколай (1512-1521), Себастьян – син Миколая (1539-1547). Власники Люторижа (перша половина XVI ст.)²³⁸.

Сливницькі (з Пеничиців). Венцеслав (1518-1548), перемишльський підстароста (1526-1538) з синами: Андрієм (1546-1558); Станіславом, перемишльським мечником (1564-1571); внуками: Венцеславом (1575-1583) і Мартином (15757-1583). Власники Сливниці²³⁹.

Слонські. Подружжя Якуб Помяновський (1507-1544) і Анна Корава та їхні сини і внуки. Власники часток у Слонському, Опарях, Рапчицях, Довгому²⁴⁰.

Срочковські. Криштоф (1539), Мартин (1546-1556), посесори вйтівства у Кельнарівці; сини Мартина: Петро, Каспер, Йоан (1590-1603)²⁴¹.

Стапковські. Андрій (1529-1540), Йоан (1593-1598), Станіслав (1593). Власники частини Заболотців (з 1540 р.) і частки у Секерчицях (1590-ті рр.)²⁴².

Улінські. Криштоф (1540-1568), власник Ожевичів Великих і Рожнятова; син Кшиштофа Петро (1563-1591), власники частини Журовичів; Ян (1586-1594), власник Шашоровичів²⁴³.

Янчевські. Мартин (1580-1585) з синами Яном, Венцеславом, Валентином, Клементом (1594). Власники частини Мишлятичів²⁴⁴.

Поряд із родами, якими поповнилася перемишльська шляхта, упродовж

731; спр. 12, с. 33, 132, 248, 278, 300, 692; спр. 14, с. 269, 569, 587; ф. 14, оп. 1, спр. 13, с. 159, 226; спр. 12, с. 468; спр. 13, с. 138, 159, 299; спр. 14, с. 128, 696; спр. 17, с. 50, 205-206, 274; спр. 166, с. 276; спр. 167, с. 86, 128; спр. 171, с. 488; спр. 174, с. 65; спр. 175, с. 55; спр. 178, с. 233; спр. 282, с. 384; спр. 285, с. 224.

²³⁸ Там же, ф. 12, оп. 1, спр. 6, с. 13; спр. 7, с. 358; спр. 11, с. 23, 181, 683-684; спр. 12, с. 15, 37, 41, 66, 228, 278; ф. 13, оп. 1, спр. 4, с. 429; спр. 5, с. 19.

²³⁹ Там же, ф. 12, оп. 1, спр. 7, с. 853; спр. 12, с. 287; ф. 13, оп. 1, спр. 25, с. 1572; ф. 14, оп. 1, спр. 8, с. 462, 613, 710-711, 745; спр. 9, с. 150-151, 157, 320, 619; спр. 13, с. 34, 74, 83, 158, 172, 348; спр. 14, с. 344, 448, 681, 940, 949, 1009, 1048, 1098, 1122; спр. 17, с. 35, 47, 98, 595-596, 926; спр. 24, с. 19, 225, 478, 665; спр. 28, с. 743; спр. 32, с. 75, 686; спр. 281, с. 542.

²⁴⁰ Там же, ф. 13, оп. 1, спр. 63, с. 308; спр. 311, с. 59; ф. 14, оп. 1, спр. 6, с. 12, 56, 736; спр. 7, с. 134; спр. 8, с. 719; спр. 12, с. 349, 362; спр. 13, с. 101, 118, 181, 219; спр. 14, с. 20, 611; спр. 17, с. 147, 219; спр. 24, с. 105; спр. 28, с. 199, 507; спр. 166, с. 56; спр. 167, с. 3, 8, 85; спр. 170, с. 532-533, 546, 682; спр. 171, с. 517; спр. 175, с. 54; спр. 282, с. 30, 247; спр. 300, с. 195; спр. 305, с. 550.

²⁴¹ Там же, ф. 12, оп. 1, спр. 7, с. 619; спр. 12, с. 13, 15, 253, 383, 573; ф. 14, оп. 1, спр. 167, с. 334-335; спр. 170, с. 1017; спр. 176, с. 535.

²⁴² Там же, ф. 14, оп. 1, спр. 8, с. 812; спр. 14, с. 155, 271-272; спр. 170, с. 994; спр. 172, с. 11; спр. 173, с. 432, 523; спр. 294, с. 435.

²⁴³ Там же, ф. 12, оп. 1, спр. 7, с. 125, 356, 394, 356, 664, 868, 885, 897, 1005-1006; ф. 13, оп. 1, спр. 296, с. 768; ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 164; спр. 166, с. 307; спр. 167, с. 203; спр. 170, с. 976, 1030; спр. 293, с. 1117; спр. 297, с. 855.

²⁴⁴ Там же, ф. 14, оп. 1, спр. 166, с. 45; спр. 170, с. 1006; спр. 296, с. 248; спр. 297, с. 180-181.

XVI ст. існувала чисельна група осіб, котрі володіли земськими маєтностями в Перемишльській землі і їхнє перебування у складі перемишльської шляхти упродовж XVI ст. обмежувалося одним поколінням. До таких належали:

Бейковські (Ян, 1570–1590, власність: Свінча, Пелнятичі)²⁴⁵, Бернашовські (Ян, 1540, власність: Лютків і Боянівка)²⁴⁶, Близинські (Миколай, 1536, Підгородці)²⁴⁷, Борек (Лука, 1526-1529, Тополовка)²⁴⁸, Броніш (Павло, 1585-1601, частина Ваневичів)²⁴⁹, Бжоські (Адам, Якоб, Йоан, 1586-1594, Мишлятичі)²⁵⁰, Харжовський (Бартоломей, 1541, Любенці)²⁵¹, Ходецькі (Ян, 1592, Кавсько)²⁵², Цеклинські (Ян, 1531-1545, Ниговичі, Костельники, Кропильники)²⁵³, Чернейовський (Ян, 1593, частка у с. Уличне)²⁵⁴, Черменські (Валентин, Прокоп, Ян, Лаврентій, 1593-1597, Дубровляни)²⁵⁵, Добринецькі (Якуб, 1593-1603, частина Борщовичів, Библа)²⁵⁶, Горські (Андрій, Прокоп, 1596, Никловичі)²⁵⁷, Грушецький (Альберт, 1580-1601, Рогізно)²⁵⁸, Гербортовські (Миколай, 1593, Блажів)²⁵⁹, Ідзиковські (Ян, 1531-1537, Янковичі)²⁶⁰, Яцимирські (Миколай, 1532-1544, Долголука)²⁶¹, Янушовські Лосі (Мартин, 1595, нерухомість на перемишльському передмісті)²⁶², Карвовські (Станіслав, 1580, Янковичі; Леонард, 1592-1601, Болянівка, Замехов)²⁶³, Кобилецькі (Бартоломей, 1584, Тщенець)²⁶⁴, Конецькі (Миколай, 1592-1603, Волчишовичі)²⁶⁵, Корнякт (Костянтин, 1591-1594, Злочковичі, Бялобоки)²⁶⁶, Ковальовські (Самуель,

²⁴⁵ Tamże, ф. 12, оп. 1, спр. 11, с. 665, 777.

²⁴⁶ Tamże, спр. 11, с. 666; ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 166.

²⁴⁷ Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 12, с. 269; спр. 14, с. 369; спр. 17, с. 723.

²⁴⁸ Tamże, ф. 12, оп. 1, спр. 6, с. 471; ф. 14, оп. 1, спр. 9, с. 639.

²⁴⁹ Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 166, с. 113; спр. 167, с. 79; спр. 176, с. 560; спр. 293, с. 13.

²⁵⁰ Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 50, с. 1617-1618; ф. 14, оп. 1, спр. 168, с. 655, 737, 1095; спр. 169, с. 361.

²⁵¹ Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 422.

²⁵² Tamże, спр. 169, с. 138.

²⁵³ Tamże, спр. 9, с. 800; спр. 14, с. 760.

²⁵⁴ Tamże, спр. 29, с. 869.

²⁵⁵ Tamże, спр. 294, с. 935-936; спр. 299, с. 2543.

²⁵⁶ Tamże, спр. 296, с. 35, 141; спр. 305, с. 594.

²⁵⁷ Tamże, спр. 299, с. 993.

²⁵⁸ Tamże, спр. 171, с. 444; спр. 176, с. 564, 574; спр. 295, с. 5, 49.

²⁵⁹ Tamże, спр. 170, с. 1039; спр. 295, с. 796.

²⁶⁰ Tamże, ф. 12, оп. 1, спр. 6, с. 731; спр. 11, с. 734.

²⁶¹ AGZ, t. XIX, s. 589; ЦДІАУЛ, ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 611.

²⁶² Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 171, с. 751.

²⁶³ Tamże, спр. 172, с. 117; спр. 176, с. 387, 437; спр. 296, с. 1112.

²⁶⁴ Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 50, с. 1111.

²⁶⁵ Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 167, с. 349; спр. 293, с. 251; спр. 294, с. 773; спр. 295, с. 207; спр. 305, с. 473, 912.

²⁶⁶ Tamże, спр. 171, с. 42; спр. 297, с. 197.

1591-1605, частина Винників)²⁶⁷, Ковнацькі (Себастьян, 1593, частина Библа і Борщовичів)²⁶⁸, Круковські (Андрій, 1590, частка у с. Ловце)²⁶⁹, Лончинські (Ян, 1583-1594, частина Библа і Борщовичів)²⁷⁰, Лапінські (Альберт, 1593, Угерці)²⁷¹, Лясоти (Ян Сигізмунд, Сузанна, 1593-1603, Рихтичі, Почаєвичі, Далява, Гаї)²⁷², Мадалінський (Миколай, 1585-1594, Клодниця, Монастир)²⁷³, Млодецькі (Миколай, 1545-1552, Викоти, частина Копистна)²⁷⁴, Мійовські (Станіслав, 1585-1591, частина Рихтичів, Почаєвичів, Гаїв, Даляви)²⁷⁵, Непельські (Якоб, 1593, частка в Заболотці)²⁷⁶, Окренгицькі (Ян, 1597, Лопушка Велика)²⁷⁷, Оплавські (Криштоф, 1591-1597, частка у Біліні Великій)²⁷⁸, Паховські (Мартин, Станіслав, 1597, Білінка Мала)²⁷⁹, Пакоші з Уляшовичів (Станіслав, 1592-1601, Крисовичі)²⁸⁰, Порадовський (Мартин, 1593, Никловичі)²⁸¹, Рогалі (Тома, Станіслав, 1580-1603, Ніхновичі, Стобенець)²⁸², Рокицькі (Георгій, 1571, Рихтичі)²⁸³, Ромери (Георгій, 1579, Роство)²⁸⁴, Русецькі (Адам, 1593, частка у Корналовичах)²⁸⁵, Скарбки з Саранчуків (Петро, 1593, частка в Долголуці, Уличному, Монастирі, Клодниці)²⁸⁶, Скорковські (Якоб, 1580-1607, Шоломуничі)²⁸⁷, Скотницькі (Павло, 1593, Садковичі і Венцковичі)²⁸⁸, Собекурські (Каспар, 1593-1597, Сирокосці)²⁸⁹, Стрижовські

²⁶⁷ Там же, спр. 308, с. 494-495; спр. 316, с. 856, 1542; ф. 14, оп. 1, спр. 61, с. 148, 575-576; спр. 62, с. 211, 303, 850; спр. 63, с. 784; спр. 65, с. 1007, 1032, 1036; спр. 67, с. 545; спр. 69, с. 297.

²⁶⁸ Там же, ф. 14, оп. 1, спр. 296, с. 1448.

²⁶⁹ Там же, спр. 167, с. 29, 271.

²⁷⁰ Там же, спр. 171, с. 265; спр. 295, с. 168.

²⁷¹ Там же, спр. 296, с. 1434.

²⁷² Там же, спр. 170, с. 979; спр. 294, с. 377; спр. 295, с. 643; спр. 297, с. 1308; спр. 305, с. 325-326.

²⁷³ Там же, ф. 13, оп. 1, спр. 50, с. 217; ф. 14, оп. 1, спр. 294, с. 3; спр. 295, с. 72; спр. 296, с. 1406; спр. 297, с. 28, 61.

²⁷⁴ Там же, ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 759, 789; спр. 17, с. 83.

²⁷⁵ Там же, спр. 166, с. 169; спр. 167, с. 359; спр. 168, с. 987; спр. 296, с. 1577; спр. 297, с. 1310; спр. 305, с. 1154.

²⁷⁶ Там же, спр. 170, с. 983.

²⁷⁷ Там же, спр. 172, с. 120.

²⁷⁸ Там же, спр. 168, с. 781; спр. 296, с. 940; спр. 299, с. 1267.

²⁷⁹ Там же, спр. 299, с. 1267; спр. 305, с. 1412.

²⁸⁰ Там же, спр. 172, с. 205; спр. 176, с. 563; спр. 293, с. 688.

²⁸¹ Там же, спр. 294, с. 76.

²⁸² Там же, ф. 13, оп. 1, спр. 296, с. 326; ф. 14, оп. 1, спр. 305, с. 647.

²⁸³ Там же, ф. 14, оп. 1, спр. 28, с. 520.

²⁸⁴ Там же, ф. 12, оп. 1, спр. 10, с. 453.

²⁸⁵ Там же, ф. 14, оп. 1, спр. 169, с. 346.

²⁸⁶ Там же, спр. 295, с. 105.

²⁸⁷ Там же, спр. 168, с. 648; спр. 169, с. 151; спр. 178, с. 250; спр. 179, с. 932; спр. 293, с. 2, 1105.

²⁸⁸ Там же, спр. 296, с. 37.

²⁸⁹ Там же, спр. 294, с. 3; спр. 172, с. 199; спр. 173, с. 568.

(Матей, 1580, Новошичі)²⁹⁰, Сухорабський (Флоріан, 1580-1597, Бібрка)²⁹¹, Суські (Андрій, 1597, Мишлятичі, Роство)²⁹², Светлицький (Еразм, Криштоф, 1592-1603, Цешатин Великий)²⁹³, Свентославські (Йоан, 1597-1605, Садковичі, Венцковичі, Журовичі Великі, Кідаловичі)²⁹⁴, Щепановський (Станіслав, 1597, Моравсько),²⁹⁵ Устянський (Андрій, 1593, Корманичі)²⁹⁶, Вишелі з Лугової (Миколай, Лаврентій, 1593-1601, Бенькова Вишня, Ворховичі, Самичі)²⁹⁷, Загорські (Петро, 1555-1580, Звенчиця, Бялобжегі)²⁹⁸, Запольські (Доброгост, 1593, частина Ступниці)²⁹⁹, Зарембовські (Лаврентій, 1571, частка у Винниках)³⁰⁰, Завальовські (Франциск, 1535-1545, Куп'ятичі)³⁰¹, Жоховські (Станіслав, 1567, частка в Янковичах)³⁰².

Родовий склад православної шляхти Перемишльської землі упродовж 16 ст. так само зазнав помітних змін, однак суть цих перетворень дещо інакша.

Насамперед впадає у вічі те, що упродовж XVI ст. не згас жоден православний рід, за винятком Мельнівських³⁰³. Одночасно, як і серед католиків, тут спостерігається виразна тенденція до поповнення новими родами. Вирішальну роль в цьому відіграла волоська колонізація, так звана її друга хвиля, що охопила королівські маєтки, зокрема гірські масиви у Самбірському та Перемишльському староствах. Вона призвела до появи кількох десятків сіл, де власниками князівств-війтівств ставали вихідці зрізних соціальних верств. Осівши в королівщині, вони починали йменуватися за назвами нових осад та засновували нові війтівсько-князівські династії,

²⁹⁰ Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 50, с. 2776.

²⁹¹ Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 170, с. 985, 1106; спр. 296, с. 1655.

²⁹² Tamże, спр. 170, с. 979, 1034.

²⁹³ Tamże, спр. 169, с. 231-232; спр. 170, с. 1077; спр. 171, с. 33; спр. 172, с. 174; спр. 178, с. 508.

²⁹⁴ Tamże, спр. 172, с. 99; спр. 173, с. 330, 412; спр. 178, с. 29, 183, 253, 401.

²⁹⁵ Tamże, спр. 169, с. 108.

²⁹⁶ Tamże, спр. 294, с. 474; спр. 296, с. 584, 1542.

²⁹⁷ Tamże, спр. 176, с. 394; спр. 296, с. 1404; спр. 297, с. 1078; спр. 299, с. 676, 711, 993; спр. 305, с. 306.

²⁹⁸ Tamże, ф. 12, оп. 1, спр. 12, с. 674; ф. 13, оп. 1, спр. 38, с. 154.

²⁹⁹ Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 170, с. 968; спр. 171, с. 99.

³⁰⁰ Tamże, спр. 24, с. 876.

³⁰¹ Tamże, спр. 12, с. 94; спр. 14, с. 49, 70, 857.

³⁰² Tamże, ф. 12, оп. 1, спр. 7, с. 196; спр. 12, с. 989, 1106.

³⁰³ Рід Мельнівських у першій половині XVI ст. розпався на дві гілки: католицька представлена Стефаном та його сином Якубом і дочкою Ядвігою, після 1524 р. в перемишльських актах не згадується; православна – сини і внуки братів Федька і Ванька – проіснувала до 1559 р. Пізніших відомостей про них немає (Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 8, с. 535-536; спр. 14, с. 1091-1092; спр. 19, с. 405-406; спр. 264, с. 546).

котрі, почасти безпідставно, а почасти ні, претендували на шляхетство. В такий спосіб до кінця XVI ст. з'являється кількадесят нових шляхетських родин.

Частина з них – це відгалуження вже існуючих. Наприклад, Волошиновські, Нанівські виводяться від власників Тернової, котрі у 1530-х роках позбулися свого родового маєтку та розселилися в Перемишльському, Сяноцькому, Самбірському старостах³⁰⁴; Вицьовські, Вовчанські, Дністрянські, Жукотинські виводяться від Бачинських³⁰⁵; Кречківські – від Пацлавських³⁰⁶; Лопушанські, Либохірські – від Комарницьких³⁰⁷, Розлуцькі, Гнилянські – від Матківських³⁰⁸; Стрільбицькі – від Кульчицьких³⁰⁹; Должанські з Кривецькими (Кривянськими) – від Добрянських³¹⁰. Окремі вїтївсько-князївські роди започаткували вихідці з-поза меж Перемишльської землі. Так, Липецькі у XVII ст. виводили свій родовід від Стемпковських, осілих на Львівщині³¹¹, Ломницькі – зі Струтина на Жидачівщині³¹²; Бандрівські у XVIII ст. вважали себе вихідцями з Новоселиць, однак у 1601 р., доводячи своє шляхетство, Васько Бандрівський стверджував, що він спільного походження з Волковийськими-Витвицькими³¹³; Краснянські переселилися з Верецька, що на Угорщині³¹⁴; Бережанські, відомо напевне, були спільного кореня з Устрицькими³¹⁵, Катинські – з Теле-

³⁰⁴ Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 438, с. 3600; ф. 14, оп. 1, спр. 76, с. 466; *Poczet szlachty galicyjskiej i bukowskijskiej*, Lwów 1857, s. 174, 282; *Wywody szlachectwa w Polsce XIV-XVII w.*, opr. W. Semkowicz, Lwów 1913, s. 141-142, nr 230.

³⁰⁵ ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 115, с. 1297-1298; спр. 216, с. 486-487; спр. 227, с. 649; спр. 249, с. 143; спр. 252, с. 350; ф. 165, оп. 6а, спр. 21, с. 207; спр. 25, с. 324; спр. 27, с. 36-37; спр. 31, с. 410; *Poczet szlachty galicyjskiej i bukowskijskiej*, s. 49, 282.

³⁰⁶ *Wywody szlachectwa w Polsce XIV-XVII w.*, s. 186-187, nr 259.

³⁰⁷ ЦДІАУЛ, ф. 13, оп.1, спр. 146, с. 271-276; спр. 115, с. 1296-1297.

³⁰⁸ Tamże, спр. 222, с. 77-78; спр. 508, с. 1624-1628; *Wywody szlachectwa w Polsce XIV-XVII w.*, s. 161-162, nr 244.

³⁰⁹ О. Купчинський, *Акти та документи Галицько-Волинського князівства...*, с. 838-840.

³¹⁰ ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 225, с. 77; спр. 456, с. 357; Наукова бібліотека Львівського національного університету ім. І. Франка. Відділ рукописних, стародрукованих та рідкісних книг ім. Ф.П. Максименка [dalej: НБ ЛНУ. ВРСРК], ф. "Самбірська економія", спр. 517/III, арк. 605зв.-606, 606-607, 634зв.-635.

³¹¹ Tamże, спр. 520/III, арк. 60-60зв., 85зв., 87зв., 97.

³¹² ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 471, с. 3498-3499.

³¹³ Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 302, с. 56-57.

³¹⁴ Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 317, с. 192-193, 405, 1047; спр. 318, с. 49, 524; спр. 320, с. 1305; спр. 321, с. 216-217; спр. 330, с. 1445.

³¹⁵ Б. Барвінський, *Конашевичі в Перемиській землі в XV і XVI ст. Генеалогічно-історична монографія*, „Записки Наукового товариства імені Шевченка”, т. 100, ч. 2, Львів 1930, с. 19-33; M. Augustyn, *Dzieje rodzin szlacheckich Herbu Przestrzał od XVI do XVIII w.*, „Bieszczad”, t. 9, Ustrzyki Dolne 2002, s. 9 – 74.

шницькими³¹⁶, а Яменські – із Созанськими³¹⁷, Черхавські – з Підгородецькими³¹⁸. Нарешті, Зубрицькі мігрували з Дрогичинського повіту та осадили в 1595 р. Зубрицю в Стрийському старостві³¹⁹.

До цієї ж категорії вйтівсько-князівських родів належали так само Коблянські³²⁰, Лісковацькі³²¹, Коростенські³²², Смеречанські (зі Смеречної)³²³, Лодинські³²⁴, Смольницькі із Рудавськими і Гурянськими³²⁵, Старявські³²⁶, Тисовицькі зі Стрілецькими (з Стрілок)³²⁷, Опацькі із Залокоцькими³²⁸, Спринські³²⁹. Їхнє походження не вдається до кінця з'ясувати. Перемишльські акти, вагаючись, окреслюють їхній статус упродовж XVI ст. то як шляхетних

³¹⁶ MRPS, t. V, v. 1, wyd. T. Wierzbowski, Varsoviae 1919, nr 3128, 9137; ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 327, с. 1171; ф. 165, оп. 6а, спр. 25, с. 17-21.

³¹⁷ *Wywody szlachectwa w Polsce XIV-XVII w.*, s. 180-181, nr 179; ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 123, с. 1294.

³¹⁸ Тамже, спр. 404, с. 1776-1778.

³¹⁹ Тамже, спр. 444, с. 2398-2400.

³²⁰ Тамже, спр. 22, с. 814-815; спр. 281, с. 905; ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 1180, 1183; спр. 16, с. 51, 202, 1266; спр. 19, с. 232, 623, 797; спр. 20, с. 714, 726, 774; спр. 24, с. 462, 538, 592, 689; спр. 25, с. 46, 56, 457; спр. 28, с. 688; спр. 33, с. 402-403, 1393, 1400; спр. 34, с. 9-10; спр. 36, с. 362, 638, 951; спр. 37, с. 290; спр. 39, с. 286, 1057; спр. 43, с. 954, 1105; спр. 50, с. 303, 489, 530, 794, 882, 891; НБ ЛНУ. ВРСРК, ф. "Самбірська економія", спр. 517/III, арк. 851.

³²¹ ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 22, с. 611, 636; спр. 290, с. 312, 390; спр. 293, с. 33, 147; спр. 297, с. 923; спр. 299, с. 1147-1148, 2476; ф. 14, оп. 1, спр. 16, с. 1010-1011; спр. 19, с. 154; спр. 24, с. 500; спр. 34, с. 188-189; спр. 50, с. 830-831; спр. 65, с. 758-759.

³²² Тамже, ф. 13, оп. 1, спр. 22, с. 611-612, 636; спр. 23, с. 381-382, 540; спр. 292, с. 1386; ф. 14, оп. 1, спр. 16, с. 1046-1047; спр. 17, с. 545-546. A. Stadnicki, *O wsiach tak zwanych wołoskich na północnym stoku Karpat*, Lwów 1848, s. 30,35, 47, 53, 55-58.

³²³ ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 283, с. 400; спр. 291, с. 397, 506-507; ф. 14, оп. 1, спр. 70, с. 1298-1300.

³²⁴ ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 292, с. 1358-1360; спр. 318, с. 505.

³²⁵ ЦДІАУЛ, спр. 16, с. 312, 605, 625; спр. 21, с. 153; спр. 22, с. 636; спр. 24, с. 536; спр. 66, с. 400; спр. 283, с. 415, 451, 470, 492, 496, 687, 744; спр. 292, с. 588-589; ф. 14, оп. 1, спр. 32, с. 219-220; спр. 40, с. 333; спр. 43, с. 971, 1003-1004; спр. 46, с. 635.

³²⁶ Тамже, ф. 13, оп. 1, спр. 14, с. 127-1278; спр. 21, с. 552; спр. 22, с. 346, 636; спр. 32, с. 42; спр. 283, с. 210, 223; спр. 296, с. 58; спр. 298, с. 419-420; ф. 14, оп. 1, спр. 20, с. 121; спр. 25, с. 700; спр. 28, с. 453-454, 719; спр. 33, с. 459; спр. 34, с. 16; спр. 35, с. 778; спр. 38, с. 1826-1827; спр. 43, с. 288.

³²⁷ Archiwum Główny Akt Dawnych w Warszawie [dalej: AGAD], Zbiór dokumentów pergamentowych, nr 1452; ЦДІАУЛ, ф. 14, оп. 1, спр. 37, с. 944-946; спр. 63, с. 706-707; спр. 285, с. 937; MRPS, p. V, v. 1, nr 2186, 2773, 2774, 3924; *Sumariusz metryki koronnej. Seria nowa*, t. IV, Warszawa 2010, nr 205; НБ ЛНУ. ВРСРК, ф. "Самбірська економія", спр. 517/III, арк. 264-265, 485зв.-486, 641в.-642.

³²⁸ ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 284, с. 197; спр. 290, с. 262; спр. 291, с. 815; спр. 292, с. 91; спр. 301, с. 165; спр. 307, с. 37; спр. 308, с. 196; спр. 309, с. 439-440; спр. 310, с. 310; спр. 312, с. 294; спр. 316, с. 112, 954; ф. 14, оп. 1, спр. 43, с. 714; спр. 55, с. 356-359, 827-829; НБ ЛНУ. ВРСРК, ф. "Самбірська економія", спр. 517/III, арк. 173зв.-174.

³²⁹ MRPS, p. 5, v. 1, nr 8345; ЦДІАУЛ, ф. 13, оп. 1, спр. 290, с. 445; спр. 298, с. 153-154; спр. 308, с. 461; спр. 312, с. 1467; ф. 14, оп. 1, спр. 24, с. 991-992; спр. 33, с. 762, 1184; спр. 44, с. 239; спр. 52, с. 77-78, 82-83; спр. 59, с. 125-126; спр. 62, с. 227, 231-232; спр. 70, с. 152-155.

(„nobilis”), то як учтивих („providus, honoratus”), а з початку XVII ст. вони остаточно важаються шляхетського походження. Напевне, частина з них не що інше, як відгалуження вже існуючих шляхетських родів, зв’язок з котрими через брак інформації не вдається відновити.

У XVI ст. перемишльська шляхта також поповнилася трьома родами попівського походження. Йдеться про Топільницьких³³⁰, Страшівських³³¹, Бережницьких³³². Православне біле духовенство в Речі Посполитій до кінця не сформувалося в окремий стан й, подібно до князів-війтів волоського права, за своєю соціальною природою було доволі строкатим. Це створювало у його середовищі можливості для активних міжстанових контактів та переміщень. Цим скористалися три згадані роди.

Характерні для католицьких родів масштабні міграції з інших територій Речі Посполитої у випадку з православною шляхтою не відігравали помітної ролі при формуванні родового складу упродовж XVI ст. Маємо кілька таких випадків. Це поява Чернецьких та Добрянських Соколовичів, однак їхня міграція на Перемишльщину знову ж таки пов’язана із заснуванням поселень на волоському праві у Самбірському старостві (Добрянські – осадили сс. Ластівку і Свидник, Чернецькі – Сможу, Яблінку Нижню). Лишень згодом вони набувають земські маєтки³³³. Із Львівської землі переселилися окремі представники з родини Добрянських-Дубравських спочатку до с. Луки, а в 1580-х роках – до Турйого і Топільниці; наприкінці XVI ст. вихідці з Чайківських – до Кульчиць і Чоловських – до Густанович і Баранчиців Малих³³⁴; на початку 1580-х Желіборські набувають нерухомість в Бара-

³³⁰ Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 279, с. 286-294; спр. 297, с. 215-217.

³³¹ Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 16, с. 289-291; спр. 23, с. 199-200; спр. 32, с. 113; спр. 314, с. 112-114; ф. 14, оп. 1, спр. 13, с. 1060; спр. 14, с. 662; спр. 17, с. 288; спр. 19, с. 10-11; спр. 31, с. 533-535; спр. 36, с. 65; спр. 39, с. 821, 854; спр. 43, с. 1322; спр. 47, с. 146; спр. 59, с. 792; спр. 60, с. 791-793; спр. 62, с. 875, 907, 908, 927.

³³² Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 24, с. 792; спр. 29, с. 116, 345; спр. 284, с. 195; спр. 285, с. 856; спр. 289, с. 284; спр. 295, с. 689-690; спр. 297, с. 788-789; спр. 300, с. 522-523; спр. 305, с. 1608-9; ф. 14, оп. 1, спр. 14, с. 833-834; спр. 17, с. 331, 348, 877-878; спр. 19, с. 644; спр. 25, с. 180; спр. 36, с. 973; спр. 48, с. 370-374.

³³³ I. Smutok, *Виникнення та використання прізвищ серед шляхти Турківщини у XVI-XVIII ст. (на прикладі родів Льницьких, Комарницьких, Височанських Матківських тощо)*, „Генеалогічні записки Українського геральдичного товариства” Вип. 4, Львів 2004, с. 23, 30; I. Smutok, *Дрібношляхетські роди Сяноцької землі на Перемишльщині у XVI-на початку XVII ст.*, „Fasciculi Musei Regionalis Brzozoviensis”, nr 2, Brzozów 2007, s. 41-44.

³³⁴ I. Smutok, *Дрібношляхетські роди Львівської землі на Перемишльщині у XVI-початку XVII ст.*, „Дрогобицький краєзнавчий збірник” Вип. XI-XII, Дрогобич 2008, с. 87-92; ЦДДАУЛ, ф. 14, оп. 1, спр. 173, с. 401; спр. 176, с. 759; спр. 293, с. 203; спр. 296, с. 1629; спр. 297, с. 1756.

нчицях Малих і Великих від Баранецьких та Оріховських³³⁵. В другій половині XVI ст. кілька сімей із Жидачівщини – Рудницькі, Сваричовські, Рожнятівські, Голинські – з'являються серед шляхти Стрийського повіту³³⁶. Нарешті, у 1590-х роках до Перемишльської землі невідомо звідки переселилися Кролицькі, осівши в Ясениці Сільній³³⁷.

Формування нових православних шляхетських родів через розмежування маєтку між окремими родовими гілками, котрі починають по різному йменуватися, у XVI ст. було радше винятком. Відомі два такі випадки. У 1510-30-х роках сини Петра-Андфала Ступницького розмежували між собою Ступницю та Новошичі. Двоє з них, Васько і Петро-Юрій – осіли в Новошицях, започаткувавши два окремі відгалуження Новошицьких – православне і католицьке³³⁸. На кінець 1530-х років після кількарічної судової суперечки остаточно розподілили між собою нерухомість Івашко Верига та сини і внуки Думи. Перший залишився в родовому гнізді – Висоцькому Верхньому, натомість Думичі отримали землі на потоках Матків, Івашковець, Мохнате, Дем'яновець, де осадили нові поселення та заснували рід Матківських³³⁹.

Цікаво, що серед католицької шляхти так само лише два роди з'явилися шляхом відгалуження від старих родів. Так, Шоломунські виокремилися від Михайловських й беруть початок від Яна Грицька Михайловського, котрий у 1512 р. став одноосібним власником Шоломуничів³⁴⁰. Напевне, від Птачків, власників Янковичів у Переворському повіті, виводяться відомі в першій половині XVI ст. Андрій і Ян Янковські та їхні сини і внуки³⁴¹. Решта опинилися в Перемишльщині через кооптацію до складу місцевих шляхетських землевласників вихідців з різних куточків Речі Посполитої.

Загалом, виокремлення Матківських, Новошицьких, як і Шоломунських та Янковських, котре датується початком XVI ст., слід розцінювати як завершення доволі поширеного в попередньому столітті процесу

³³⁵ Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 50, с. 1005-1006; спр. 296, с. 303; ф. 14, оп. 1, спр. 169, с. 15.

³³⁶ І. Смуток, *Дрібношляхетські роди Жидачівського повіту на Перемишльщині у XVI–на початку XVII ст.*, „Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. Збірник наукових праць” Вип. 11, 2011, с. 117-128; ЦДДАУЛ, ф. 14, оп. 1, спр. 166, с. 414.

³³⁷ Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 324, с. 1087-1088; спр. 325, с. 342-343; спр. 327, с. 555; спр. 328, с. 208-209; ф. 14, оп. 1, спр. 40, с. 6-8; спр. 71, с. 653.

³³⁸ Tamże, ф. 13, оп. 1, спр. 325, с. 737-738; ф. 14, оп. 1, спр. 9, с. 201-202; спр. 12, с. 319-322.

³³⁹ Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 12, с. 489-499, 518.

³⁴⁰ Tamże, ф. 14, оп. 1, спр. 6, с. 35, 100; спр. 7, с. 63, 547; спр. 8, с. 139; спр. 9, с. 235, 306, 360; спр. 13, с. 136, 258; С. С. Пашин, *Перемышльская шляхта...*, с. 130.

³⁴¹ ЦДДАУЛ, ф. 12, оп. 1, спр. 6, с. 144-145, 293, 356, 731; спр. 11, с. 411; спр. 12, с. 29, 84, 188, 253; ф. 14, оп. 1, спр. 8, с. 536.

перерозподілу земельної власності та виникнення на підставі цього нових родів.

Отже, у XVI ст. персональний склад перемишльської шляхти продовжував доволі інтенсивно змінюватися. На кінець вказаного століття кількість шляхетських родин, осілих в земських маєтках та королівщинах, складала до двох з половиною сотень.

***

Родовой состав шляхты Перемишльской земли с XV до начала XVII веков

Шляхта земли Перемишльской активно развилась во второй половине XIV и в начале XV веков из разных общественных, этнических и религиозных групп. Это потомки галицийских бояров и княжеских служащих, жители Польши, Силезии, Венгрии, иммигранты – Валахов. Во время признания польского права (1433-1434) на Перемишльской земле жило около полторы тысячи облагороженных родов. Еще в течение XV–XVI веков общий и личный состав шляхты постоянно изменялся. Всё это происходило также из-за эмиграции. Среди католической шляхты степень вымирания старых и появления новых родов была особенно интенсивной. Но состав шляхты православной в XVI в. был особенно устойчивым. Их количество повышается медленно на пример за счёт семей из Валахии.

***

Hereditary line of the nobility of the Przemyśl region between the 15th and 17th centuries

The nobility from the Przemyśl region strongly developed in the second half of the 14th century and at the beginning of the 15th century from various social, ethnic and religious groups. These were the descendants of Galician boyars and princely court servants, the inhabitants of Poland, Silesia, Hungary, immigrants – Vlachs. In the period of granting the Polish law (1433-1434), in the Przemyśl region there was about one thousand five hundred ennobled lines. Between the 15th and 16th centuries, the hereditary lines of nobility were constantly changing. This was due to, among others, emigration. Among the Catholic nobility the intensity of dying out of old lines and coming into existence of new ones was especially great. In turn, the Orthodox nobility in the 16th century was stable. Their number was increasing slightly, even at the cost of Vlach families.

***

Familienbesetzung des Adels des Przemyśl-Landes vom 15. bis Anfang des 17. Jahrhunderts

Der Adel des Przemyśl-Landes hat sich aktiv in der zweiten Hälfte des 14. Jahrhunderts am Anfang des 15. Jahrhunderts aus verschiedenen sozialen, ethnischen und religiösen Gruppen entwickelt. Das waren Nachkomme der galizischen Bojaren und herzoglichen Beamten, Bürger von Polen, Schlesien, Ungarn, Einwanderer – der Walachen. Als das polnische Recht verliehen wurde (1433–1434), gab es im Przemyśl-Land circa tausend und fünf hundert Adelsgeschlechter. Im 15.-16. Jahrhundert änderte sich allgemeine und persönliche Besetzung des Adels. Das wurde unter anderem mit der Emigration verbunden. Unter dem katholischen Adel war die Schnelligkeit des Aussterbens von alten Geschlechter und die Entstehung von neuen Geschlechter besonders intensiv. Die Besetzung des russisch-orthodoxen Adels war im 16. Jahrhundert stabil. Seine Zahl stieg unwesentlich auf Kosten beispielsweise der walachischen Familien.

***

Les familles nobles de la région de Przemyśl du XVe jusqu'au début du XVIIe siècle

La noblesse de la région de Przemyśl s'est activement formée à la deuxième moitié du XIVe siècle et au début du XVe siècle à partir de groupes sociaux, ethniques et religieux différents. Ils étaient ancêtres des boyards galiciens et officiers ducaux, habitant de la Pologne, Silésie, Hongrie et immigrés – les Valachiens. Pendant l'octroi de loi polonaise à la région de Przemyśl (1433–1434, il y a eu environ 1500 familles nobles). Au cours des XV–XVI siècles, la composition générale et personnelle de la noblesse changeait constamment suite à, par instance, l'émigration. Parmi la noblesse catholique, le degré de l'extinction des vieilles familles et l'émergence des nouvelles avançait intensivement. A son tour, la composition de la noblesse orthodoxe au XVIe siècle demeurait stable. Leur nombre montait à peu au détriment, par exemple, des familles valachiennes.